

TÜROFED TURİZM RAPORU

- Türkiye'nin Yükseliş Trendi Hız Kesti • Yatırım Türü ve Ürün Kompozisyonu Müşteri Profili ile Ters Orantılı
- Türkiye'ye Gelen Ziyaretçiler Yüksek Eğitimli Orta Gelirli • Ziyaretçi Profili Tesis Türü ilişkisi İspanya'da Dengeli, Türkiye'de Değil
- İlk 10'daki Türkiye Ziyaretçide Yükselirken Gelirde Düştü • Turizmde Anadolu'ya Açılıma Rağmen Yatırım-Ziyaretçi Dengesi Kurulamadı
- Türkiye'de Oteller ABD'dekilerden Daha Yüksek Telif Ücreti Ödüyor • Turizm Gelirindeki Düşüşün Nedeni Alışveriş Harcamalarının Azalması

TÜROFED Turizm Raporu

Üç ayda bir yayınlanır

Yıl: 2, Sayı: 5
Eylül 2012

Sahibi

TÜROFED Adına
Osman Ayık

Yayına Hazırlayan
Ekin Grubu Araştırma Birimi

Editör
Fehmi Köfteoğlu

Yayın Koordinatörü
İsmail Toksoy

Sanat Yönetmeni
Murat Kezli

Tasarım Uygulama
Serbest Kalem - www.serbestkalem.com

Yazışma Adresi
JW Marriott Hotel Ankara
Kızılırmak Mah. Muhsin Yazıcıoğlu Cad.
No:1 Kat: B-1 Ofis No: 34-35
Söğütözü-ANKARA
Tel : +90 312 287 70 66
Faks : +90 312 287 70 67
www.turofed.org.tr

Yayına hazırlayan
Ekin Grubu Araştırma birimi
Halaskargazi Cad 145/9
Şişli - İstanbul
Tel : +90 212 296 22 22
Faks : +90 212 247 44 60

İÇİNDEKİLER

● Türkiye Kazandıklarını Yitirdi Rakipler Yitirdiklerini Kazandı	4
● Türkiye'nin Rusya'daki Yükseliş Trendi Hız Kesti	5
● İlk 10'daki Türkiye Ziyaretçide Yükselirken Gelirde Düştü	6
● Turizm Gelirindeki Düşüşün Nedeni Alışveriş Harcamalarının Azalması	7
● Türkiye'nin Rusya ve İran'daki Kaybının Nedeni Devalüasyon	8
● Yatırım Türü ve Ürün Kompozisyonu Müşteri Profili ile Ters Orantılı	9
● Türkiye'ye Gelen Ziyaretçiler Yüksek Eğitimli Orta Gelirli	10
● Ziyaretçi Profili Tesis Türü İlişkisi İspanya'da Dengeli, Türkiye'de Değil	11
● Turizmde Anadolu'ya Açılma Rağmen Yatırım-Ziyaretçi Dengesi Kurulamadı	12
● Yatırımlarda 5 Yıldızlı Tesis Tercihi Azalıyor	14
● Türkiye'de Oteller ABD'dekilerden Daha Yüksek Telif Ücreti Ödüyor	15
● Konaklamanın Yüzde 80'i TÜROFED Bünyesinde	16, 17
● Türkiye 335 Mavi Bayrak'lı Tesis ile Dünya Sıralamasında 4'üncü	18
● Kiralık Otomobil Pazarı Büyüyor	19
● Turizmde En Çok Ziyaretçi Çeken Ülkelerin İç Turizmi de Güçlü	19
● Rötaların THY'ye Maliyeti 48 Milyon	20
● Turizm Eğitimi Konaklama Ağırlıklı	20
● Kruvaziyer Turizmi Pazarı Dünyada ve Türkiye'de Büyüyor	21
● Türkiye'ye Kruvaziyer ile Gelen Yolcu %35, Gemi %50 Artı	21
● Dünya Turizminde ABD ve Avrupa'nın Payı Azalırken, Asya-Pasifikler'ininki Artacak	22
● Almanya'da Acentelerin Sayıları Azalıyor Ciroları Yükseliyor	23
● Turizmde Çalışan Yabancı Sayısı En Çok İspanya'da En Az Türkiye'de	24
● Seyahat Endüstrisinin OECD Üyesi Ülkelerindeki Payı Artıyor	25
● En Çok Ziyaretçi Alan Ülke Olmasına Karşın Fransa'nın Payı Azalıyor	26
● Almanya, En Çok Turist Gönderen ve En Çok Turizm Harcaması Yapan Ülke	27
● Havayolu Trafiği İç Hatlarda % 10 Dış Hatlarda % 8 Arttı	28
● Yatırım Teşvik Belgeleri	29, 30, 31

Merhaba,

Ziyaretçi kabul eden ülke konumundaki Türkiye’de turizmin konaklama merkezli olduğu artık resmi raporlarda da ifade edilen bir gerçektir.

Biz Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) olarak, kurulduğumuz günden bu yana yaptığımız her işi, ele aldığımız her konuyu bu anlayışın yüklediği sorumluluk ile ele alıyoruz

Turizm Raporu da bu anlayışın ifadesidir.

Bu çalışmamızla ülkemizde ve uluslararası alanda seyahat endüstrisinde yaşanan gelişmeleri ve bunların ülkemize ve sektöre yansımalarını verilere dayanarak aktarmaya çalışıyoruz.

Zira “Ölçülmeyen şey yönetilemez” kuralı burada da geçerlidir.

Hatta bu alanda ölçüm yapmak için gerekli olan verinin yokluğu dikkate alındığında bu kural daha da önem kazanıyor.

Turizm Raporu ile bunu yapıyoruz

Bu özelliği ile Turizm Raporu başta kamu yönetimi olmak üzere sektörün bütün kesimleri ve ilişkili 54 sektör için bir başvuru kaynağı işlevi görüyor.

Turizm Raporu’nun yurt içinde ve yurtdışındaki kurum ve kuruluşlar tarafından da yakından izleniyor ve ilgi görüyor.

TÜROFED olarak sektörün ihtiyacını doğru saptamak ve buna karşılık vermiş olmaktan aynı şekilde bunun ilgili birimler tarafından ifade edilmesine tanık olmaktan memnunuz.

Bunun aynı zamanda bize sorumluluk yüklediğini de biliyoruz.

Bu sayımızda yine sektörün önemli bir konusunu gündeme getiriyoruz.

Konu, Türkiye’ye gelen ziyaretçi profili ile bu ziyaretçilerin konaklaması için arz edilen tesis türü ve ürün kompozisyonu arasında hergün biraz daha açılan farktır.

Konuyla ilgili verileri iç sayfalarımızda göreceksiniz.

Bu, 2012 yılında konjonktürel olaylar nedeniyle yaşanan sorunlar bir yana bıraktığında sektörün en önemli yapısal sorunlarının başında geliyor.

Osman Ayık
Türkiye Otelciler Federasyonu
TÜROFED Başkanı

Türkiye Beklediğini Kazanamadı Rakipler Yitirdiklerini Kazandı

Türkiye turizmde 2006'dan beri, gelen ziyaretçi ve turizm gelirinde yükselen bir çizgi yakalamıştı. Turizmdeki yükseliş eğilimi 2012'de kırıldı. Bunun birçok nedeni var.

Bunlardan kimilerinde 'Arap Baharı' olarak nitelendirilen olayların turizme etkisi açıkça görülüyor.

Bu dönemde Türkiye'nin, başta Rusya olmak üzere diğer pazarlarda da yıllardaki büyüme eğilimi sona erdi.

Buna karşılık rakipler ise aynı dönemde bu pazarlarda yitirdiklerini yeniden kazanmaya başladılar.

'Arap Baharı' denilen süreçte Mısır, geçen yıl 2,5 milyon dolayında ziyaretçi yitirdi. Mısır, 2012 yılının ilk aylarında, o dönemde yitirdiği ziyaretçilerin yarısından fazlasını geri kazandı.

Benzer durum İspanya ve Yunanistan için de geçerlidir. İspanya, Rusya'dan aldığı ziyaretçi sayısını yüzde 30 artırdı.

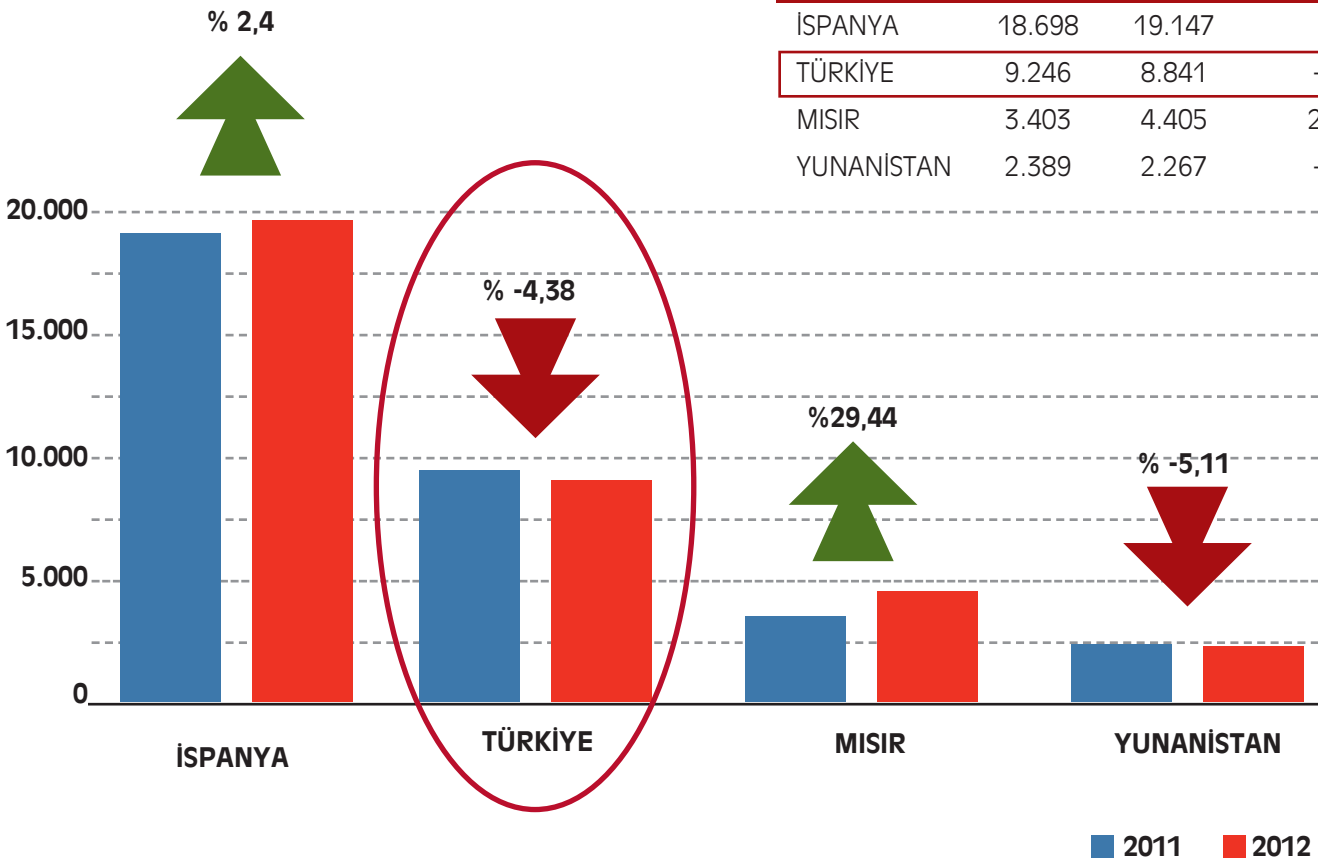
Yunanistan diğer pazarlarda kayba uğrarken, Rusya'da ise önemli artışlar elde etti.

Yılın ikinci yarısında Türkiye ve rakiplerinin durumu şöyle görünüyor:

- Mısır, kaybının % 40'ını telafi etti
- Türkiye kazancının % 35'ini yitirdi
- Yunanistan'da erime sürüyor
- İspanya kazanmaya devam ediyor

• 2012'de Turizmin Kazanan ve Kaybedenleri

(Ocak-Mayıs dönemleri itibarıyla ziyaretçi sayıları)

Türkiye'nin Rusya'daki Yükseliş Trendi Hız Kesti

Türkiye'nin turizmde ikinci büyük ve gelişen pazarı Rusya'da dengeler değişiyor.

Pazardaki değişim, bir yandan tatil amacıyla yurtdışına çıkan Rus turistlerin başta Tayland olmak üzere yeni destinasyonlara ilgi göstermesi, bir yandan da Türkiye'nin rakibi ülkelerin pazarda gösterdiği ataklar sonucu yaşanıyor.

Son iki yıldır Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı yüzde 20'ler düzeyinde artış gösteren

Rusya'dan bu yıl gelen ziyaretçi sayısı eksiye düştü.

Buna karşılık rakip ülkelerden İspanya, Mısır ve Yunanistan'ın Rusya pazarındaki payı artıyor.

Rusya Federal Turizm verilerine göre, yılın ilk çeyreğinde ülkeden tatil amaçlı yurtdışına çıkışlar geçen yıla göre yüzde 23 artarak 2 milyon 255 binden, 2 milyon 776 bin yükseldi.

Bu dönemde Mısır'a gidenler, 201 bin-den 404 bine çıktı. Buna göre Mısır,

Rusya'dan aldığı ziyaretçi sayısını ikiye katladı. Bu rakamla, yılın ilk çeyreğinde Rusya'dan tatil amaçlı yurtdışına çıkışlardaki artışın yüzde 35'ini Mısır aldı.

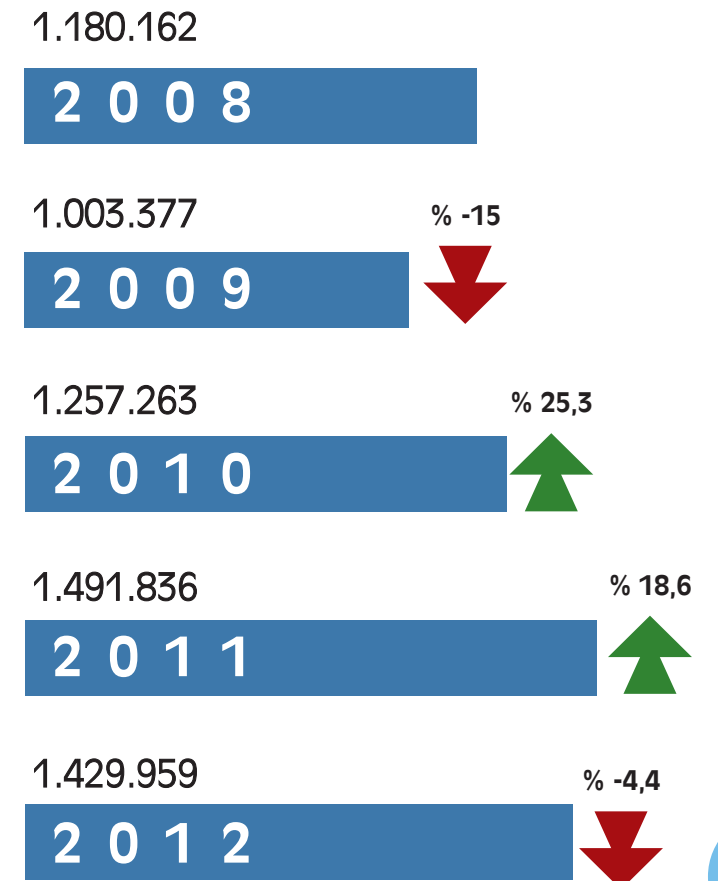
Rusya'da Mısır'dan başka Tayland, BAE, İtalya, Çek, İspanya ve Fransa da pazardaki paylarını yükseltti.

Bu dönemde Türkiye, Çin ve Finlandiya ise Rusya pazarında geriledi.

• Rusya'dan Yurtdışı Çıkışların Ülkelere Göre Dağılımı (Ocak-Nisan)

Ülke	Çıkış Sayısı 2012	2011/2012 Değişim (%)	Artışın Aldığı Pay (%)
Mısır	404.838	100,8	35,4
Tayland	337.315	12,9	6,7
Çin	268.421	-4,4	-
Finlandiya	181.799	-14,5	-
BAE	164.898	47,2	9,2
İtalya	128.274	10,8	2,2
Çek	93.237	36,6	4,4
Türkiye	92.200	-10,0	-
İspanya	80.132	35,6	3,7
Fransa	72.280	27,2	2,7
Diğer	953190	27,5	35,8
Toplam	2.776.584	23,1	100,0

• 6 aylık Dönemler İtibariyle Rusya'dan Türkiye'ye Gelen Ziyaretçi Sayısı (2008-2012)

İlk 10'daki Türkiye Ziyaretçide Yükselirken Gelirde Düştü

Türkiye'nin turizmde yükseliş eğiliminin kırıldığı Dünya Turizm Örgütü verilerine de yansdı.

Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) 2011 yılı istatistiklerini açıkladı. UNWTO verilerine göre Türkiye ziyaretçi girişinde bir basamak yükselerek 6. sıraya çıkarken, gelirmede üç basamak gerileyerek ilk 10'daki 9. sıradan 12'nci sıraya düştü.

Rapora göre, 2010'da 927 milyar dolar olan uluslararası turizm gelirleri yüzde 3,9 artışla 2011'de 1 trilyon 30 milyar dolara yükseldi.

Bu dönemde uluslararası ziyaretçi sayısı da yüzde 4,6 artışla 2011'de 983 milyon kişi olarak gerçekleşti.

Gelirmede Türkiye üç basamak düştü

Bu verilere göre Türkiye ziyaretçi sayısında ilk 10 ülke arasında 6. sıraya yük-

selirken turizm gelirinde, 2010 yılında 9. sıradayken 2011'de ilk 12 sıraya düştü. Rapora göre 2011 yılında hem gelişmekte olan, hem de gelişmiş ülke destinasyonlarının turizm gelirleri arttı.

Uluslararası turizm gelirlerinin bölgelere göre dağılımında en büyük payı 112 milyar dolar ile Amerika ilk sırada yer alıyor.

Amerika'nın turizm gelirleri önceki yıla göre yüzde 5,7 artırken, Avrupa yüzde 5,2, Asya ve Pasifik 4,4, Afrika ise yüzde 2,2 oranında arttı. 2011'de Ortadoğu bölgelerinin turizm geliri ise yüzde 14 düştü.

Türkiye ziyaretçide 6. sırada

Uluslararası ziyaretçi girişlerinin ülkelere göre dağılımında Fransa 79 milyon kişi ile ilk sırada yer aldı. Türkiye ise 29 milyon kişi ile, İngiltere'nin önüne ge-

çerek ilk 10 ülke sıralamasında 6. sıraya yükseldi. Türkiye ziyaretçilerin ülkelere dağılımında 2010'da ilk 10'un 7. sırasındaydı.

Turizm gelirini en çok artıran ülke Çin

Bu arada 2011 yılında gerçekleşen turizm gelirlerinin ülkelere göre dağılımında Çin gelirini en çok artıran ülke oldu. Çin ziyaretçi girişinde 58 milyon kişi ile ilk 10 arasında 3. sırada yer alırken turizm gelirinde ise 48 milyar dolar ile 4. sırada yer aldı. Turizm gelirinin bölgelere göre dağılımında da Asya ve Pasifik en hızlı gelişen bölge oldu.

UNWTO raporuna göre 2011 yılının kaybeen bölgesi ise Ortadoğu oldu. Raporda Ortadoğu bölgesinin 10 yıldır hızlı gelişen bölge durumunda iken 2011 yılında 5 milyon ziyaretçi kaybına uğradı.

• En Çok Ziyaretçi Çeken İlk 10 Ülke

Ülkeler	Sıralama		Ziyaretçi (Milyon Kişi)	
	2010	2011	2010	2011
Fransa	1	1	78,9	79,5
ABD	2	2	60,8	62,3
Çin	3	3	55,9	57,6
İspanya	4	4	52,6	56,7
İtalya	5	5	43,5	46,1
Almanya	6	8	27,0	28,4
İngiltere	7	7	27,0	29,2
Türkiye	8	6	26,9	29,3
Malezya	9	9	24,8	24,7
Meksika	10	10	23,0	23,4

• En Çok Turizm Geliri Elde Eden İlk 10 Ülke

Ülkeler	2010	2011
1 ABD	103,5	116,3
2 İspanya	52,5	59,9
3 Fransa	46,6	53,8
4 Çin	45,8	48,5
5 İtalya	38,8	43
6 Almanya	34,7	38,8
7 İngiltere	32,4	35,9
8 Avustralya	29,8	31,4
9 Macao (Çin)	27,8	?
10 Hong Kong (Çin)	22,2	27,2

Turizm Gelirindeki Düşüşün Nedeni Aalışveriş Harcamalarının Azalması

Türkiye'nin yabancı ziyaretçilerden elde ettiği turizm geliri 2012'nin ilk yarısında yüzde 2,15 geriledi.

Yılın ilk yarısında yabancı ziyaretçilerin toplam harcamalarındaki düşüşün paket dışı kişisel harcamalardan kaynaklandığı belirlendi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verileri baz alınarak yapılan araştırmada, yılın ilk yarısı itibariyle paket tur harcamaları ortalama yüzde 10 artarken paket dışı harcamalar ise yüzde 5,5 geriledi.

Araştırmaya göre yabancı ziyaretçiler ilk yarıda, geçen yıla göre, Yeme-

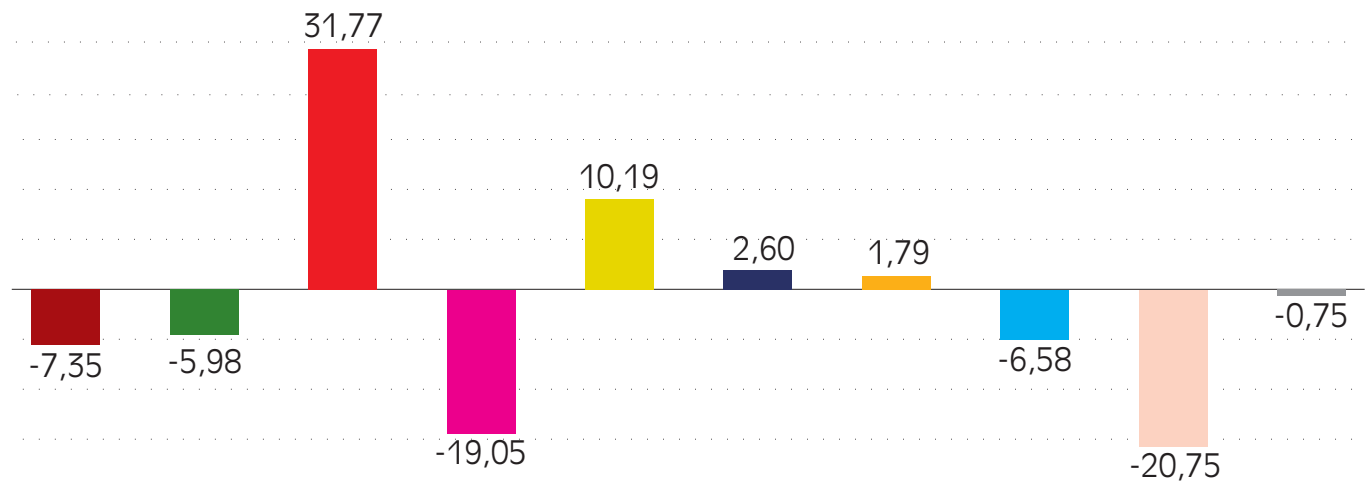
İçmede yüzde 7,3 konaklamada da yüzde 6 daha az harcama yaptı.

Diğer yandan ziyaretçilerin ülke içindeki ulaştırma harcamaları yüzde 19, hediyelik eşya harcamaları yüzde 6,5 ve halı-kilim vb harcamaları da % 20 geriledi

Ziyaretçilerin Harcamalarında Sağlık Arttı, Hediyelik Eşya Azaldı

• İlk Yarıda Kişisel Harcamaların Gelişimi, (%)

Harcamalar	Değişim	Harcamalar	Değişim
■ Yeme-içme toplamı	-7,35	■ Tur hizmetleri toplamı	2,60
■ Konaklama toplamı	-5,98	■ Giyecek ve ayakkabı	1,79
■ Sağlık toplamı	31,77	■ Hediyelik eşya	-6,58
■ Ulaştırma toplamı	-19,05	■ Halı,kilim vb.	-20,75
■ Spor, eğitim, kültür toplamı	10,19	■ Diğer harcamalar	-0,75
Toplam	-5,54		

Türkiye'nin Rusya ve İran'daki Kaybının Nedeni Devalüasyon

Türkiye'nin turizmde hızla yükselen iki pazarı Rusya ve İran bu yıl en çok kayıp verilen pazarlar. İki pazarda kaybın nedeni, iki ülkede meydana gelen devalüasyon oldu.

Rusya ulusal para birimi Ruble, Amerikan Doları karşısında yüzde 19, İran ulusal para birimi Tumen ise yüzde 47'nin üzerinde değer yitirdi.

İran ve Rusya'daki bu yüksek devalüasyon, fiyatların artmasına neden oldu. Bu da yurt dışına tatile çıkışları azalttı.

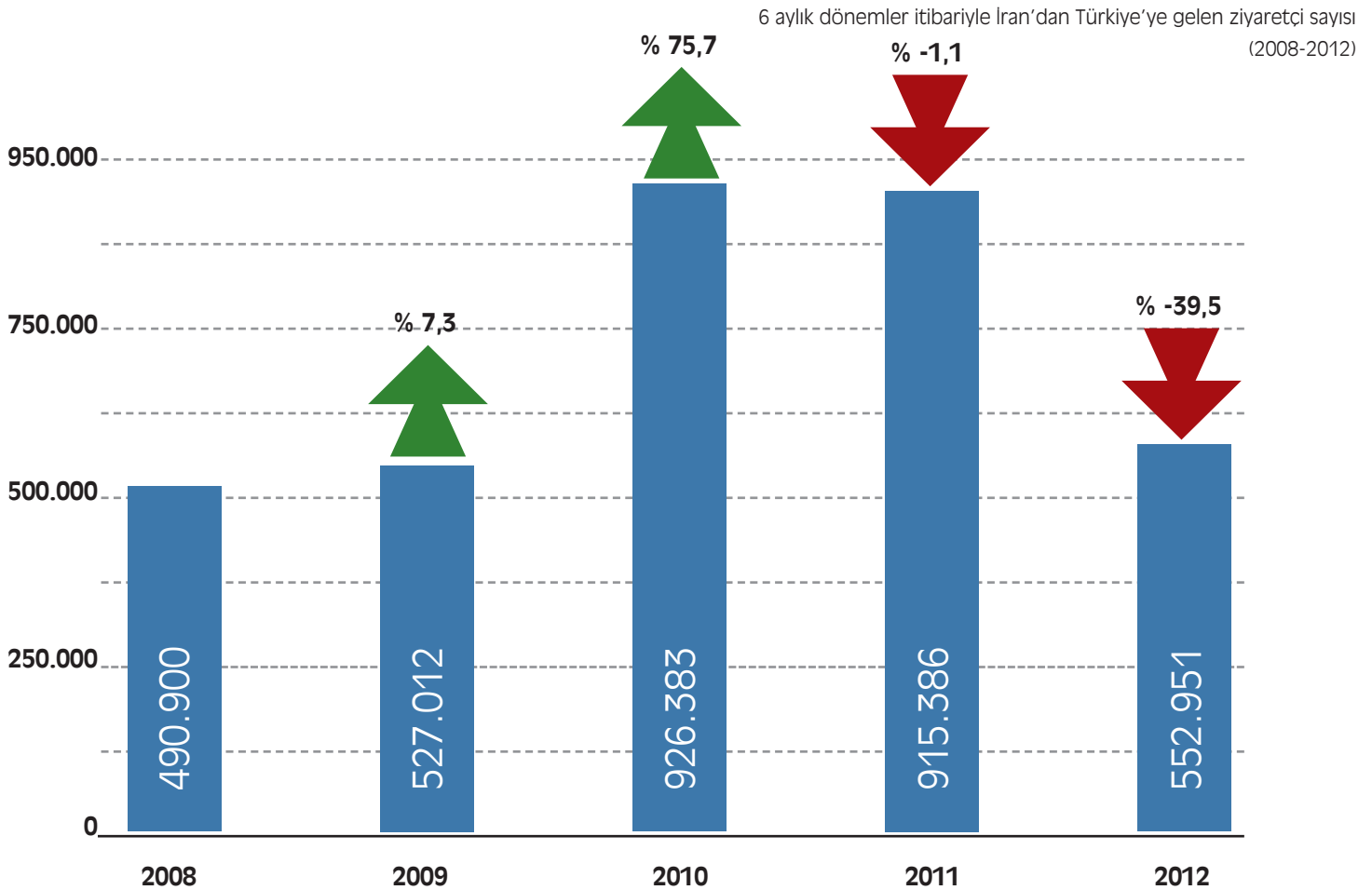
Bunun sonucu olarak, İran'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı iki yıl önce 1 milyona yaklaşmışken, bu yıl yüzde 40 kayıpla 500 binlere düştü.

Rusya'daki kayıp bu düzeyde olmasa da, daha önceki yıllarda gözlenen yükseliş eğilimi tersine döndü.

6 aylık dönemler itibariyle İran'dan Türkiye'ye gelen ziyaretçi sayısı (2008-2012)

Yıllar	Gelen Ziyaretçi	Değişim(%)
2008	490.900	
2009	527.012	7,3
2010	926.383	75,7
2011	915.386	- 1,1
2012	552.951	- 39,5

• İran'dan Gelen Ziyaretçi 1 Milyona Yaklaşmışken 500 Bine Düştü

Yatırım Türü ve Ürün Kompozisyonu Müşteri Profili ile Ters Orantılı

Türkiye'nin turizmde yaşanan yapısal sorunları su yüzüne çıkıyor. Bunlardan biri de ziyaretçi profili ile sunulan ürün kompozisyonu arasındaki ilişkide yaşanıyor.

Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin yüzde 50'den fazlası ücretli çalışan, orta gelir grubuna mensup kişilerden oluşuyor. Buna karşılık tesis türü ve kategorisi ile sunulan ürün konsepti üst gelir grubuna yönelik.

Konaklama tesislerinin maliyetleri yatırım ve işletme döneminde farklı oluyor. Bu da işletmenin kar oranı ve yatırımın kendini amorti etmesini bire bir etkiliyor.

Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin yüzde 50'den fazlası ücretli çalışan orta gelirli

kesimden oluşuyor. Sunulan ürün ve arz edilen tesis kategorisi ise ziyaretçiler içinde yüzde 5'i bulan üst gelir grubuna mensup kesime yönelik.

Üst gelir grubuna mensup kesimden müşteriler hedeflenerek yapılan otelin beklediği sayıda müşteri bulamayınca fiyatları bir alt kategoriye çıkararak çalışması çeşitli sorunlara neden oluyor.

Bu yöndeki uygulamalar son yıllarda artıyor. 5 yıldız kategorisindeki tesisin 4 ya da üç yıldızlı otel fiyatıyla satılması işletme açısından olduğu gibi sektör açısından da sorunlara neden oluyor. Öyle ki bu nedenle yaşanan sıkıntılar sektörde yapılan bir sorun haline geldi.

Bunun neden olduğu sorunların ortadan kaldırılması için yeni yatırıma karar

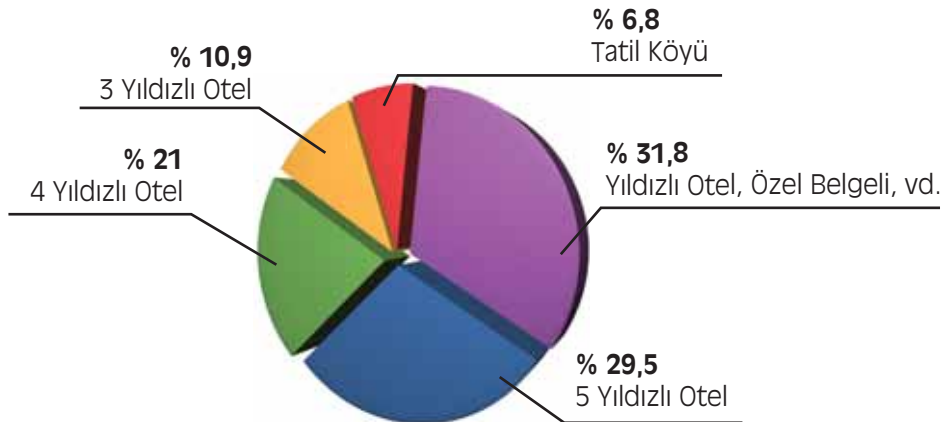
verilirken tesisin yer aldığı bölge ve bölgeye gelen müşterinin profiline bakmak gerekir. Bu noktada ciddi sorun yaşanıyor. Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin gelir grubuna göre dağılımı ile konaklama tesislerinin kategorisi birbiriyle dengeli olmalı. Yatırımlar gelir grubuna göre ziyaretçilerin profili ile dengeli olmalı.

Sektörün yaşadığı sorunlardan biri de budur. Gelen ziyaretçi 3 ve 4 yıldızlı otel fiyatını ödeyebilecek kesimden iken konaklama tesisleri de buna uygun değildir. Bu gerçek dikkate alınmadan yapılan yatırımlar daha sonra fiyatlarını bir alt kategorideki tesislerin düzeyine çekiyor.

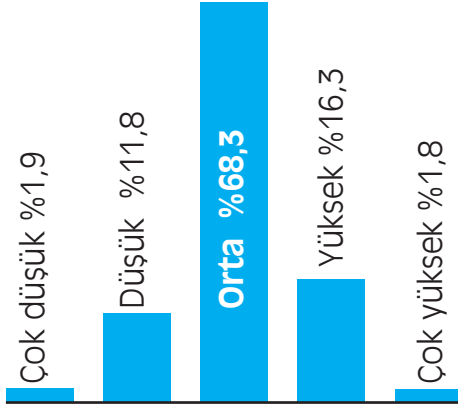
Sektörün yaşadığı bu sorun her geçen gün biraz daha büyüyor.

• Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Gelir Grubuna Göre Dağılımı ve Konaklama Tesislerinin Türlerine Göre Dağılımı

	Toplam Yatak Kap. Tesis Türlerine Göre Dağılımı (%)	Gelen Ziyaretçilerin Gelir Grubuna Göre Dağılımı (%)	
5 Yıldızlı Otel	29,5	Yüksek	16,3
4 yıldızlı Otel	21	Orta	68,3
3 yıldızlı Otel	10,9	Düşük	11,8
Tatil Köyü	6,8	Çok düşük	1,9
1 Yıldızlı Otel, Özel Belgeli, vd.	31,8	Çok yüksek	1,8

Türkiye'ye Gelen Ziyaretçiler Yüksek Eğitimli Orta Gelirli

Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin profili zaman zaman tartışma konusu oluyor. Tartışmalarda "kaliteli turist", "kalitesiz turist" gibi literatürde yeri ve anlamı olmayan konular da gündeme geliyor. Ancak yurt dışından Türkiye'ye gelen yabancı ziyaretçiler ve yurtdışında yaşayan ziyaretçilerin profili bu iddiaları geçersiz kılıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)'in üç ayda bir gerçekleştirdiği ziyaretçi anketinde yer alan bilgilere göre gelen ziyaretçilerin büyük bölümü yüksek eğitimli. Gelir düzeyine göre gelenlerin profilinde ise orta gelirli yer alıyor.

Gelenlerin gelir durumuna göre dağılımında yüksek gelirli yerli yüzde 16, çok yüksek ve çok düşük gelirli yerlilerin oranı ise yüzde 1,8 ve 1,9 ile birbirine yakın düzeyde.

Bu arada gelenlerin yarısını bir işte ücretli çalışanlar oluşturuyor.

• Türkiye'ye Gelen Ziyaretçi Profili

• Cinsiyet (%)

Erkek	50,4
Kadın	49,6

• Eğitim durumu (%)

Okur yazar değil veya bir okul bitirmedi	1,2
İlkokul (5 yıllık)	5,2
Orta okul veya ilköğretim (8 yıllık)	12,4
Lise ve dengi okul	28,5
Fakülte veya yüksekokul	39,6
Yüksek lisans veya doktora	13,1

• Genel çalışma durumu (%)

Ücretli bir işte çalışıyor	54,5
Kendi işi var (kendi hesabına, işveren)	16,1
İşi yok, iş arıyor	3,4
Öğrenci	5,6
Emekli	13,4
Ev kadını	6,5
Diğer	0,4

• Gelir düzeyi (%)

Çok düşük	1,9
Düşük	11,8
Orta	68,3
Yüksek	16,3
Çok yüksek	1,8

Ziyaretçi Profili Tesis Türü İlişkisi

İspanya'da Dengeli, Türkiye'de Değil

Türkiye ve İspanya'ya gelen ziyaretçiler gelir düzeyi itibarıyla aynı gruptan oluşuyor.

Bu noktada İspanya'da konaklama tesislerinin statüsü ile gelen ziyaretçilerin profili birbiriyle uyumlu bir seyir izliyor. Türkiye'de ise ziyaretçi profili ile tesis türü ve sunulan ürün konsepti birbiriyle ters orantılı.

İspanya'da yatak kapasitesinin yüzde 80'i gelir grubu olarak orta kesime hitap eden 3 ve 4 yıldızlı tesislerden oluşurken Türkiye'de 3 ve 4 yıldızlı tesisler-

deki yatakların oranı yüzde 31.

Benzer durum ziyaretçiler içindeki üst gelir grubunu oluşturanların oranı ile bu kesime yönelik tesislerde orantıda da yaşanıyor.

İspanya'da 5 yıldızlı tesislerdeki yatakların toplam içindeki payı 5,6 iken bu oran Türkiye'de bu oran yüzde 29,5'tir

Bu yüzden üst gelir grubuna yönelik, dolayısıyla daha yüksek fiyatla satılacağı beklentisi ile yapılan tesisler bir alt gruptaki tesis fiyatlarıyla satılıyor. Bu da

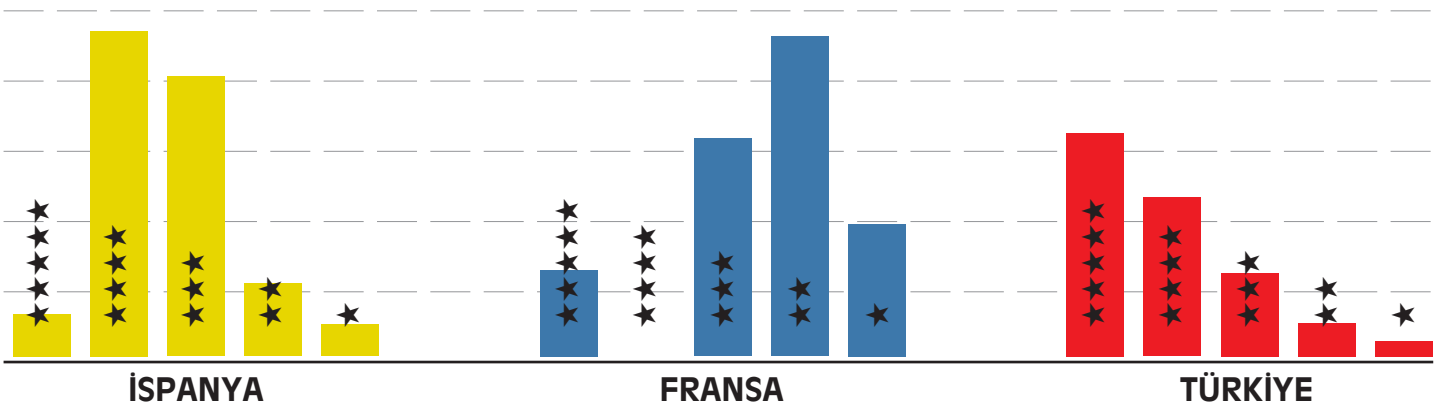
yatırım ve işletme maliyetinin yüksekliği ile ters orantılı daha düşük gelirin elde edilmesine neden oluyor.

Zira İspanya'ya gidenler 3 ve dört yıldızlı otel için ödedikleri ücret ile Türkiye'de 5 yıldızlı otelde kalıyor.

Sektörde kendini hergün biraz daha hissettiren bu sorun Türkiye'nin turizmde konaklama alanındaki yatırım türü ve sunulan ürün kompozisyonunun müşteri profili ile uyumlu hale getirilmesi gerektiğini artırıyor.

• Türkiye-İspanya-Fransa'da Toplam Yatak Kapasitesinin Tesis Türlerine Göre Dağılımı (%)

	İspanya	Fransa	Türkiye
5 Yıldızlı Tesis	5,6	11,4	29,5
4 Yıldızlı Tesis	43,3		21,0
3 Yıldızlı Tesis	37,4	28,8	10,9
2 Yıldızlı Tesis	9,6	42,3	4,4
1 Yıldızlı Tesis	4,2	17,5	0,5
Toplam yatak sayısı (Bin)	1524	1200	889

Turizmde Anadolu'ya Açılıma Rağmen Yatırım-Ziyaretçi Dengesi Kurulamadı

Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin gelir grubuna göre dağılımı incelendiğinde orta gelir grubunun payının arttığı görülüyor. Uluslararası alandaki eğilim de bu yöndedir.

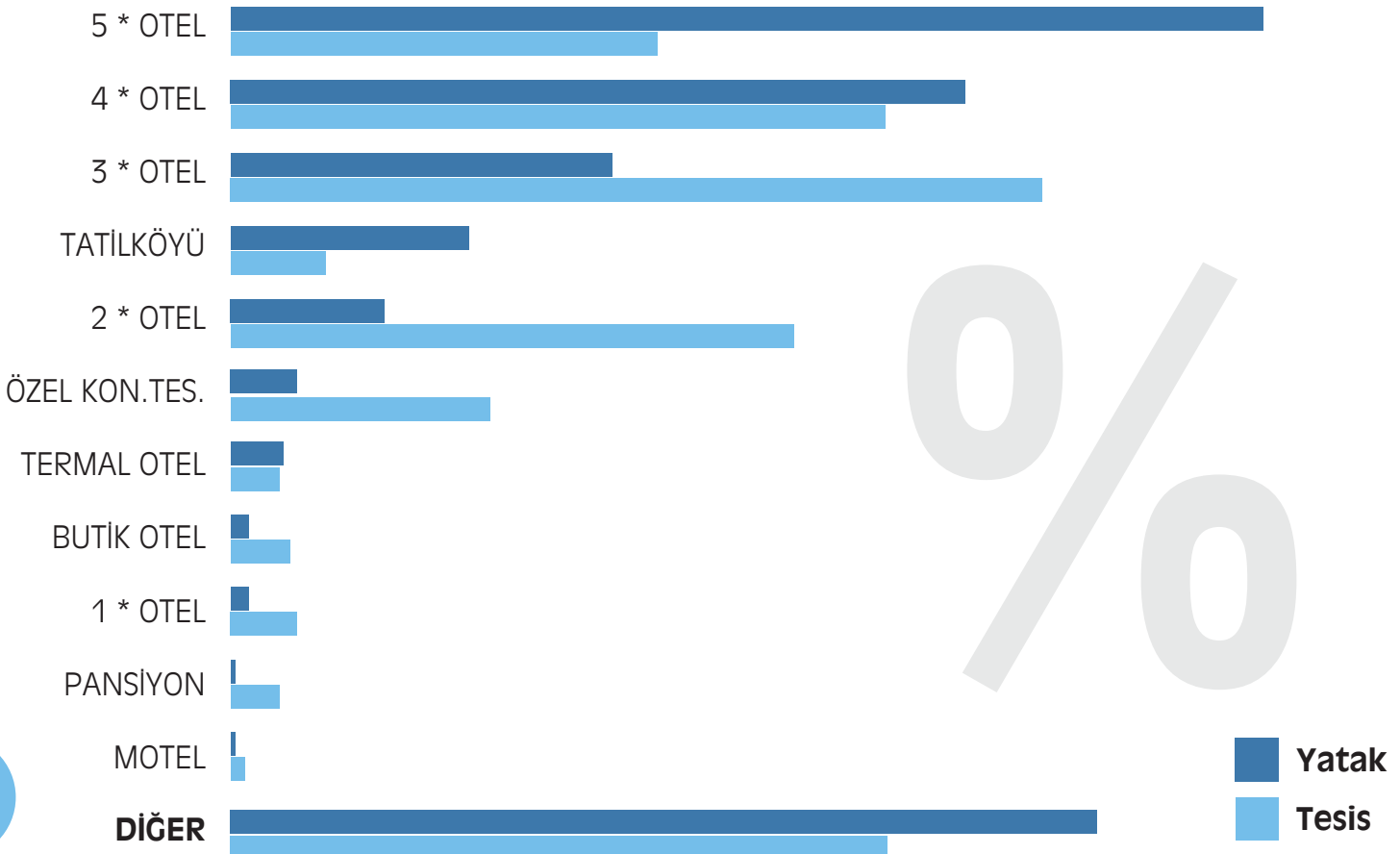
Önümüzdeki dönemde daha da hızlanacağı öngörülen bu eğilim turizmde söz sahibi olan ve olmak isteyen her ülkeyi planlarında bunu dikkate almasını gerektiriyor.

Bu noktada Türkiye'de son dönemde olumlu gelişmeler var. Yatırımların tesis türü olarak 5 yıldız yerine 3 ve 4 yıldız kategorisini tercih etmeye başladıkları görülüyor.

Ancak konaklama alanına yönelik yatırım projeleri için öngörülen tesis türü incelendiğinde bu durumun mevcut dengeyi değiştirmedeği görülüyor.

• Tesis Türleri ve Payları (%)

	Toplam Yatak Arzından Pay (%)	Toplam Tesis Sayısından Pay (%)
5 * OTEL	29,5	12,2
4 * OTEL	21	18,7
3 * OTEL	10,9	23,2
TATILKÖYÜ	6,8	2,7
2 * OTEL	4,4	16,1
ÖZEL KON.TES.	1,9	7,4
TERMAL OTEL	1,5	1,4
BUTİK OTEL	0,5	1,7
1 * OTEL	0,5	1,9
PANSİYON	0,1	1,4
MOTEL	0,1	0,4
DİĞER	22,9	13

Son 2 yılın özet bulguları

1) 2010-2012 Temmuz ayları verilerine göre, Bakanlık'tan belgeli tesis ve işletme sayısı 2 bin 800'den 3 bin 103'e çıktı.

2) Bu dönemde tesis sayısındaki artışlarda; 5, 4, 3 yıldızlı tesislerle, butik ve termal otellerdeki gelişmeler dikkat çekici oldu.

3) 5 yıldızlı otel sayısı 310'dan 379'a çıkarken, 4 yıldızlılar 517'den 579'a, 3 yıldızlılar da 650'den 720'ye çıktı. Özellikle butik otel sayısı 2 katına, termal otellerin sayısı da 3 katına çıktı

Diğer yandan 2 yıllık dönemde 2 ve 1 yıldızlı oteller ile motel ve pansiyonların sayısı geriledi.

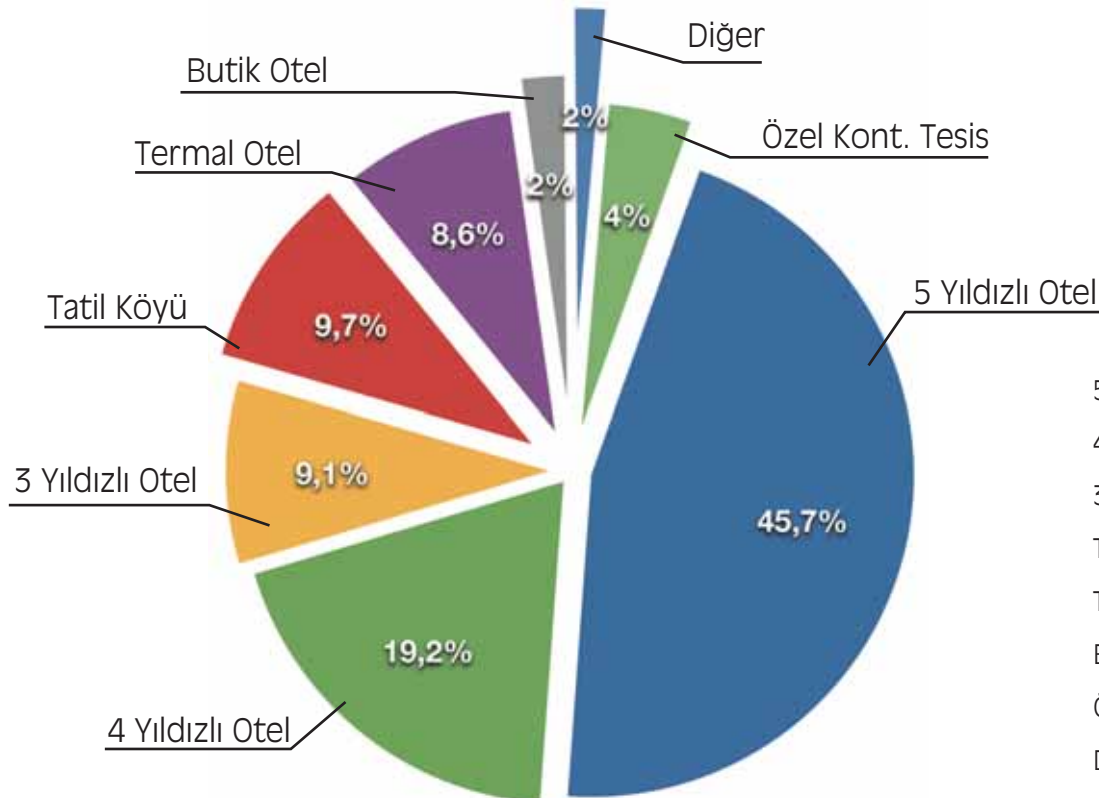
4) Son 2 yılda, Bakanlık belgeli tesislerin sayısı 320 dolayında artarken, bu tesislerdeki yatak artışı da 110 bin dolayında gerçekleşti. 2012 yılı temmuz verilerine göre, Bakanlık belgeli konaklama tesisi sayısı 3 bin 100'ü, yatak kapasitesi de 890'ini aştı.

5) Temmuz ayı itibarıyla son 2 yılda gerçekleşen yatak artışının yaklaşık olarak yarısı 5 yıldızlı otellerden kaynaklandı.

• Son 2 Yılda Tesis Sayıları (Adet)

	2010	2012	Artış
5 * OTEL	310	379	69
4 * OTEL	517	579	62
3 * OTEL	650	720	70
2 * OTEL	568	499	-69
1 * OTEL	74	59	-15
TATILKÖYÜ	70	84	14
TERMAL OTEL	14	42	28
BUTİK OTEL	26	53	27
ÖZEL KON.TES.	208	230	22
MOTEL	16	11	-5
PANSİYON	51	43	-8
DİĞER	296	404	108
TOPLAM	2800	3103	320

• Son İki Ayda Gerçekleşen Yatak Artışının Kaynakları (%)

5 * OTEL	45,7
4 * OTEL	19,2
3 * OTEL	9,1
TATILKÖYÜ	9,7
TERMAL OTEL	8,6
BUTİK OTEL	2,1
ÖZEL KON.TES.	1,5
DİĞER	4,1

Yatırımlarda 5 Yıldızlı Tesis Tercihi Azalıyor

Türkiye’de bu yıl yaşanan ziyaretçi sayısı ve turizm gelirindeki düşüşe karşın konaklama alanına yatırım isteği devam ediyor.

Hazine Müsteşarlığı verilerine göre, bu yılın ilk 5 aylık döneminde konaklama alanına yatırımı öngören toplam 115 proje teşvik belgesine bağlandı.

Teşvik belgesine bağlanan projelerden

97’si komple yeni yatırım, 18’i yenileme ve genişletmeyi öngörüyor.

Bu arada konaklama alanına komple yeni yatırım öngören projelerin tesis türüne göre dağılımında, 5 yıldızlı otel tercihinin azaldığı dikkat çekiyor.

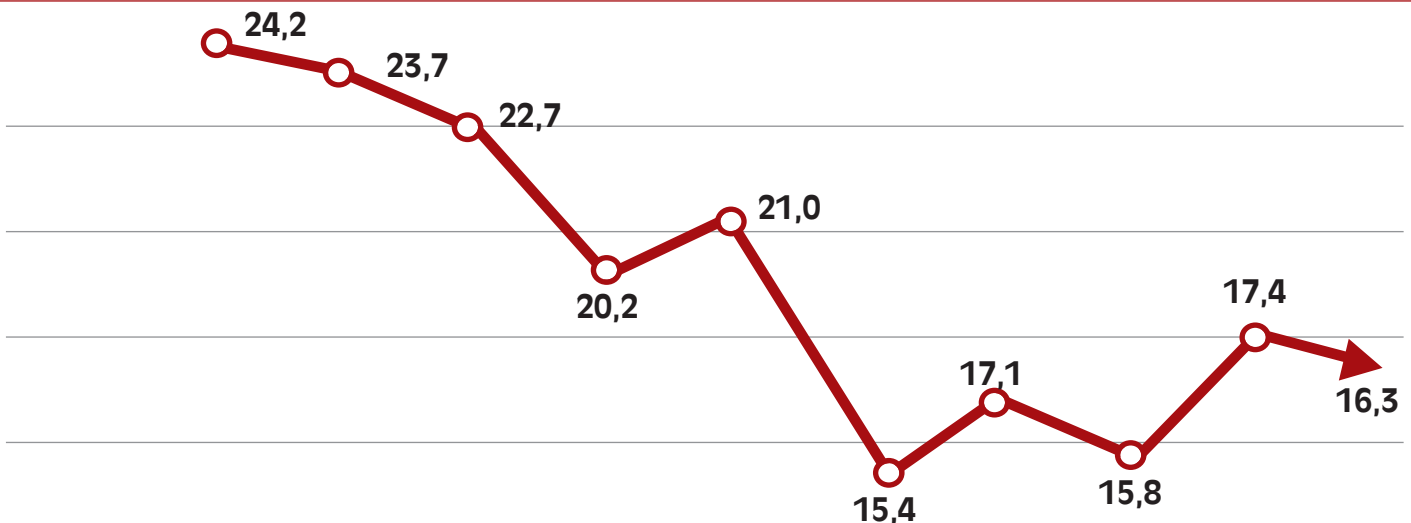
2003 yılında komple yeni yatırımlar içinde 5 yıldızlı otellerin oranı yüzde 24 iken bu oran 2012’de yüzde 16,3’e düştü.

Aynı dönemde aralarında butik otellerin de olduğu özel belgeli otellerin ise arttığı görülüyor. 2003 yılında teşvik belgesine bağlanmış komple yeni yatırım öngörülen otel projeleri içinde özel belgeli otellerin oranı yüzde 4 iken bu oran 2012’de yaklaşık dört kat artışla yüzde 15’e yükseldi.

• Teşvik Belgesine Bağlanan, Konaklama Alanına Yönelik Projelerin, Tesis Türüne Göre Dağılımı (%)

Tesis Türü	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
★★★	29,0	24,7	12,0	24,0	29,0	27,9	25,6	30,4	32,6	27,5
★★★★	28,2	20,6	40,0	27,9	19,0	34,6	27,9	31,2	28,7	28,8
★★★★★	24,2	23,7	22,7	20,2	21,0	15,4	17,1	15,8	17,4	16,3
Otel	4,0	22,7	10,0	9,6	22,0	9,6	19,4	19,4	13,9	7,5
Butik	4,0	3,1	1,3	4,8	5,0	5,8	7,0	1,6	4,3	15,0
Diğer	10,5	5,2	14,0	13,5	4,0	6,7	3,1	1,6	3,0	5,0
Toplam	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

• Teşvik Belgesine Bağlanan, Konaklama Alanına Yönelik Projelerin, 5 Yıldızlı Tesislere Göre Durumu (%)

Türkiye'de Oteller ABD'dekilerden Daha Yüksek Telif Ücreti Ödüyor

Telif yasası ile ilgili çalışmalar devam ederken otellerin ödeyecekleri tarifenin belirlenmesi ve fiyat tartışmaları sürüyor.

Telif ile ilgili meslek birlikleri, otellerden toplu ödeme isterken, oteller ise kullanıp dinlettikleri müzik için ödeme yapmayı öneriyorlar.

Bu arada Türkiye'de halen meslek birlikleri tarafından belirlenen otellere yö-

nelik telif ücretlerinin Amerika'dan bile yüksek olduğu belirlendi.

ABD'de telif için otellerden toplam yatak üzerinden yıllık bazda telif alınırken, Türkiye'de tesislerin tür ve sınıfına; ayrıca müziğin oda içinde ve genel mekanlarda dinlenmesine göre farklı tarifeler uygulanıyor.

ABD'de The American Society of Composers, Authors, and Publishers (AS-

CAP), diğeri de Broadcast Music Inc. (BMI)'nin otellere yönelik telif ücreti ile Türkiye'de Müzik Yapımcıları Meslek Birliği (Mü-Yap)'ın otellere yönelik telif tablosu aradaki farkı gösteriyor.

TÜROFED, Mü-Yap ile bir protokol imzalayarak federasyon bünyesindeki bölge derneklerine üye tesisler için indirimli tarife uyguluyor.

Türkiye'de ve ABD'de Otellere Yönelik Telif Ücreti Tarifeleri

• Türkiye'de Telif Ücretleri

Tesis türü /sınıfı	Oda başına ücret
★★★★★ ve 1. sınıf Tatil köyü	33,25 TL
★★★★	23,10 TL
★★★	16,90 TL
★★	11,25 TL
★ ve pansiyon	7,90 TL

Konaklama tesislerinin oda ve genel mekanlarda dinlettikleri müzikler için ödeyecekleri ücret tarifesi (Oda başına)

• ABD'de Telif Ücretleri

Oda sayısı	Ücret
1-100	861 USD
101-300	1.330 USD
301-500	1.783 USD
501-750	2.223 USD
750+	2.958 USD

Telif ücreti sistemi ABD'de otelin yıldız ve statüsüne göre değil oda sayısına göre işliyor

• Almanya'da Otel ve Restoranların Ödedikleri Telif Ücretleri (Avro)

100-250 m2 odabaşına	Üç aylık	Yıllık
Çoğaltılmış CD, MP3, vb	31	83
Radyodan müzik	16	93
Televizyon	15	85
Santraldan dinletilen Müzik için	32	85

Konaklamanın Yüzde 80'i TÜROFED Bünyesinde

Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED), 2005 yılında Türkiye’de turizmin lokomotifi olan konaklama kesiminin üst çatı örgütü olarak kuruldu. Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde konaklama ve turistik işletmecilik alanında faaliyet gösteren tesislerin üye olduğu 12 derneğe üye 1878 tesis, bu tesislerde 255.666 oda ve bu odalarda toplam 543.458’e yatak bulunuyor. Buna göre TÜROFED Türkiye’de Turizm Bakanlığı’ndan işletme belgeli toplam tesislerdeki yatak kapasitesinin yüzde 80’ini temsil ediyor.

TÜROFED

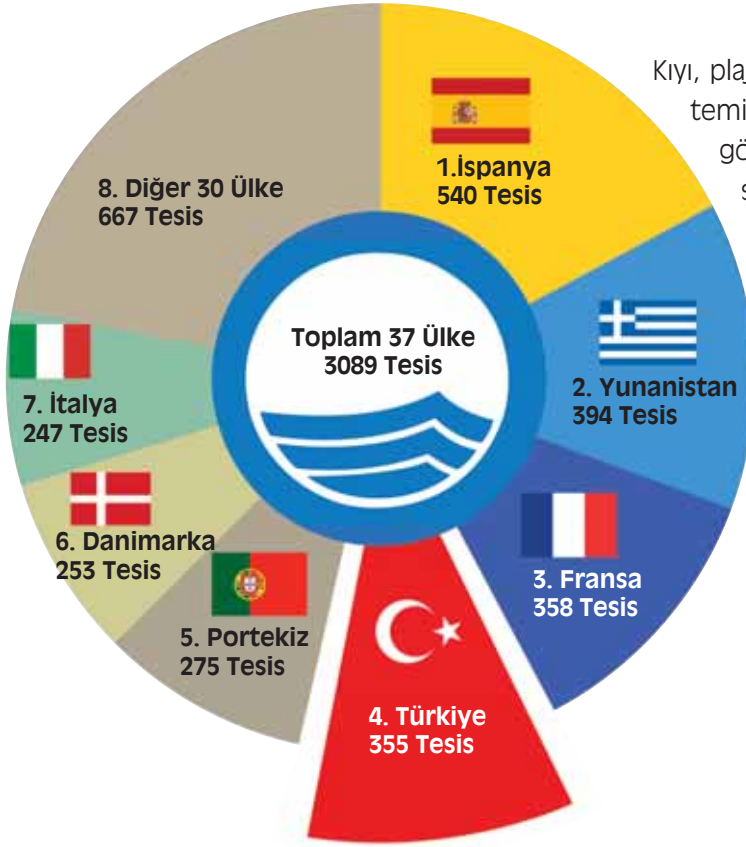
Türkiye Otelciler Federasyonu
Turkish Hotels Federation

TÜROFED ÜYESİ DERNEKLERİN ÜYELERİ (Tesis, Oda ve Yatak Kapasitesi-2012)

Derneğin adı, merkezi ve bölgesi	Tesis	Oda	Yatak
Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği (AKTOB) Antalya	439	118433	253198
Güney Ege Turistik Otelciler Birliği Derneği (GETOB) Marmaris	332	23843	47693
Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği Derneği (ALTID) Antalya	242	34883	76134
Anadolu Turistik İşletmeciler Derneği (ATİD) Ankara	165	8872	17727
Güney Marmara Turistik Otelciler Birliği Derneği (GÜMTOB) Marmaris	163	9389	19394
Turistik Otelciler Derneği (BODER) Bodrum	153	21195	44902
Ege Turistik İşletmeciler Derneği (ETİK) İzmir	108	11810	25730
Fethiye Otelciler Birliği (FETOB) Fethiye	102	9028	20181
Kapadokya Turistik İşletmeciler Derneği (KAPTİD) Nevşehir	59	4634	9442
Çukurova Turistik Otelciler Birliği (ÇUKTOB) Adana	58	4169	8871
Kuşadası Otelciler Derneği (KODER)	57	9410	20186
Denizli Turistik Otelciler Birliği (DENTUROB) Denizli	52	1245	2450
TOPLAM	1878	255666	543458

Türkiye 335 Mavi Bayrak'lı Tesis ile Dünya Sıralamasında 4'üncü

• Bazı Ülkelerin Mavi Bayraklı Tesis Sayıları

Kıyı, plaj, marina ve deniz ile ilgili diğer birim ve alanların temizliği ve çevre koruma konusundaki durumlarını gösteren Mavi Bayrak'lı tesis sayısı artıyor. Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı (FEE)'nin yaptığı değerlendirmeler ile verilen 'Mavi Bayrak' alan 38 ülke içinde Türkiye en çok mavi bayraklı 4'üncü ülke oldu. FEE'nin verilerine göre, dünyada 38 ülkede toplam 3089 mavi bayraklı tesis bulunuyor. Mavi Bayrak'ın ülkelere göre dağılımında İspanya 540 ile listenin başında bulunuyor. En çok Mavi Bayrak'a sahip ülkeler listesinde Türkiye 335 ile 4. sırada yer alıyor.

• Türkiye'deki Mavi Bayraklı Tesis Sayısı 10 Yılda 3'e Katlandı

1994	.. 12	2004	...151
1995	. 5	2005	...174
1996	...15	2006	...192
1997	...25	2007	...235
1998	...46	2008	...258
1999	...64	2009	...286
2000	...78	2010	...314
2001	...99	2011	...324
2002	...127	2012	...355
2003	...140		

• Türkiye'deki Mavi Bayrak Sayısının Yıl Yıl Gelişimi

Turizmde En Çok Ziyaretçi Çeken Ülkelerin İç Turizmi de Güçlü

Avrupa'da en çok ziyaretçi çeken ülkeler aynı zamanda iç turizmi de güçlü ülkeler.

Avrupa Birliği İstatistik Bürosu (Eurostat) verilerine göre, 27 AB üyesi ülkede gerçekleşen toplam seyahatlerin yüzde 76'sı yurt içinde, yüzde 24'ü yurt dışına yönelik seyahat şeklinde gerçekleşti.

Yurt içi ve yurt dışı seyahatlerin ülkelere göre dağılımında, en çok yabancı ziyaretçi alan ülkeler arasında yer alan İspanya ve Fransa'da iş ve tatil amaçlı seyahatlerin yüzde 90'ı yurt içinde gerçekleşiyor. Ancak yurt içi seyahat oranı yüksek olan ülkeler sıralamasında 2. olan Portekiz en çok turist alan ülkelerden değil.

Eurostat verilerine göre Avusturya ve Hollanda'da ise yurt içi ve yurt dışı seyahatler dengeli biçimde dağılıyor. Buna karşılık AB'nin en küçük nüfuslu ülkesi Lüksemburg'ta seyahatlerin tamamı yurt dışına gerçekleşiyor.

Eurostat verilerine göre Avusturya ve Hollanda'da ise yurt içi ve yurt dışı seyahatler dengeli biçimde dağılıyor. Buna karşılık AB'nin en küçük nüfuslu ülkesi Lüksemburg'ta seyahatlerin tamamı yurt dışına gerçekleşiyor.

Bazı AB Ülkelerinde Seyahatlerin Yurt İçi ve Yurt Dışı Dağılımı (%)

Ülkeler	Yurt içi seyahatler	Yurt dışı seyahatler
İspanya	92	8
Portekiz	91	9
Fransa	89	11
Polonya	85	15
Çek Cumh.	84	16
Finlandiya	84	16
İtalya	81	19
Macaristan	80	20
Danimarka	78	22
İsveç	75	25
Almanya	66	34
İngiltere	62	38
Norveç	61	39
Slovakya	60	40
Avusturya	50	50
Hollanda	48	52
Lüksemburg	0	100
AB ortalaması	76	24

TURİZME KURUMSAL PAZAR DA EKLENDİ

YAN BİRİMLER HAREKETLİ

Kiralık Otomobil Pazarı Büyüyor

Otomobil kiralama sistemi genişlerken pazar da büyüyor. Daha önce ağırlıklı biçimde yabancı ziyaretçilerin kullandığı alan iken son dönemde iç pazarda, özellikle de kurumsal alanda sık kullanılan oto kiralama (Rent a car) sistemindeki büyüme bu alanda kullanılan araç sayısındaki artıştan da görülüyor.

2004'te 30 bin olan oto kiralama filosu 160 bine çıktı. Bu arada oto kiralama hiz-

meti veren şirket sayısı 650'ye, cirosal pazar büyüklüğü de 3 milyar dolara yükseldi.

Otomobil kiralama pazarındaki büyümede havayolu şirketlerinin iç hat seferlerindeki artış da önemli rol oynuyor.

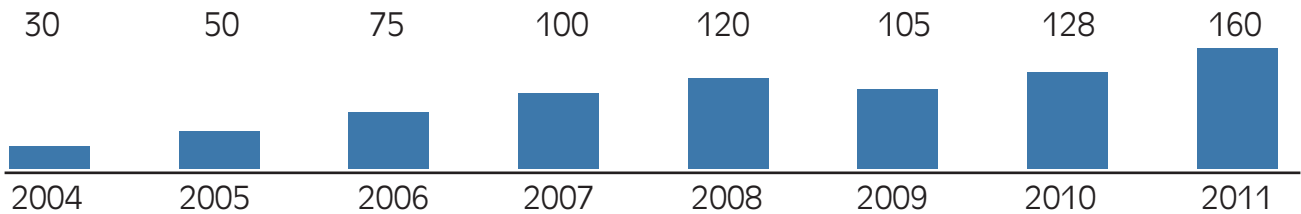
Otomobil kiralamalarında kullanılan 160 bin aracın 30 bini günlük kiralamalar, 130 bini ise şirketlerin uzun dönemli kurumsal amaçlı kiralamaları için kullanılıyor.

Bu arada 2011'de satılan 509 bin adet binek otomobilin yaklaşık 80 bin adedi kiralama sektörü tarafından satın alındı.

Türkiye'de oto kiralama pazarında 7 uluslararası marka dışında, yurt çapında 30'dan fazla firma ve yerel ölçekli 650 şirket faaliyet gösteriyor.

Oto kiralama şirketleri yılda 1 milyon 250 bin kişiye 4 milyon günlük kiralama yapıyor.

• Oto Kiralama (Rent a car) Pazarının Araç Filosu (Bin)

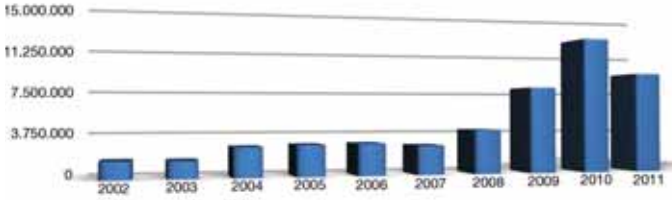

Rötarların THY'ye Maliyeti 48 Milyon TL

Son dönemde sık sık gündeme gelen uçakların gecikmeli iniş ve kalkışları (rötar) 10 yılda Türk Hava Yolları (THY)'na 48 milyon TL'ye mal oldu.

THY, hava muhalefeti, karşı meydan kısıtları gibi nedenlerle iptal edilen veya rötar yaşanan seferleri nedeniyle ortaya çıkan yolcu mağduriyetini önlemek amacıyla seyahatlerini öncelikle varsa bir sonraki THY seferiyle, yoksa bir başka havayolu ile yolcuların seyahatlerinin sağlıyor. Bu da ek maliyetler yaratıyor.

THY bu yüzden 2002-2012 yılları arasında 48 milyon TL zarara uğradı

• Yıl Yıl Rötarların THY'ye Maliyeti (TL)

Yıllar	Uğranan Zarar (TL)
2002	1.551.323
2003	1.522.387
2004	2.653.742
2005	2.800.369
2006	2.865.702
2007	2.641.336
2008	4.032.737
2009	7.976.325
2010	12.634.787
2011	9.371.541

2001-2011 Toplamı 48.050.249 TL

EĞİTİM VE İSTİHDAM

YENİ TESİSLER AÇILDIKÇA İHTİYAÇ ARTIYOR

Turizm Eğitimi Konaklama Ağırlıklı

Türkiye'de turizm eğitimi veren eğitim kurumlarında okuyan öğrencilerin alanlara göre dağılımında konaklama kesimi ilk sırada yer alıyor.

Turizm eğitimi alan toplam 60 bini aşkın öğrencinin yarısından fazlasını oluşturan 38 bini konaklama ile ilgili eğitim alıyor.

Turizm eğitiminin branşlara göre dağılımında konaklamayı 10 bin kişi ile seyahat acenteliği alıyor.

Turizm eğitimi alanların bölgelere göre dağılımında ise 17 kişi ile Marmara bölgesi ilk sırada yer alıyor. Marmara'yı 14 bin kişi ile İç Anadolu, 10 bin 8 kişi ile Ege bölgesi izliyor. Turizm eğitimi alanların bölgelere göre dağılımında Doğu ve Güneydoğu Anadolu son sırada geliyor.

• Turizm Yüksek Öğretimi Alan Öğrencilerin Branşlara Göre Dağılımı

Branş	Kişi Sayısı
Konaklama	38.473
Acentecilik	10.187
Rehberlik	5.119
Yeme-içme	3.808
Havacılık	2.841
İşletmecilik	2.492
Rekreasyon	445
Animasyon	370
Yatçılık	111
Teknoloji	40

Kruvaziyer Turizmi Pazarı Dünyada ve Türkiye'de Büyüyor

Yüksek harcama yapan turistlerin tercih ettiği lüks gemi seyahatlerinin oluştuğu kruvaziyer turizmi büyüyor.

Yıllık 120 milyar dolarlık bir hacme ulaşan kruvaziyer turizmi kapsamında lüks yolcu gemileri Türkiye'de aralarında İstanbul, Kuşadası, İzmir, Marmaris'in de bulunduğu 26 limana uğruyor.

Bu arada kruvaziyer turist sayısı da 7 milyondan, 22 milyona çıktı. Kruvaziyer turizmde Kuzey Amerika 11.6 milyon yolcu ile en büyük pazarı oluşturuyor. Avrupa pazarı 6.2 milyon yolcu ile ikinci sırada. 2024 yılında Avrupa yüksek büyüme hızı ile birinci pazar haline gelecek.

2003 yılında Türkiye'ye 821 gemi seferi ile yaklaşık 332 bin kruvaziyer yolcusu geldi.. 2011 yılında ise gelen gemi sayısı 1.633, yolcu sayısı da 2.2 milyon oldu. Bu yılın ilk 6 ayında kruvaziyer (lüks yolcu gemileri) turizmi kapsamında 300 gemi ile 353 bin 520 yolcu geldi.

• Kruvaziyer Gemileri ile Gelen Ziyaretçi Sayısı Üçe Katlandı

Yıllar	G.Ziyaretçi	Artış
2004	645.264	3,7
2005	757.563	3,6
2006	1.016.014	5,4
2007	1.368.400	5,9
2008	1.605.372	6,1
2009	1.484.194	5,4
2010	1.558.725	5,4
2011	1.792.006	5,7

Türkiye'ye Kruvaziyer ile Gelen Yolcu %35, Gemi %50 Artı

Kruvaziyer turizmi dünyadaki gelişmesine paralel olarak Türkiye'ye de geliyor. Türkiye kruvaziyer turizmde üç limanda öne çıkıyor. Bunların içinde en büyük ve en yoğun trafike sahne olanı Kuşadası Limanı'dır. Onu da İstanbul ve İzmir izliyor.

Liman	2010		2011		2010 - 2011 Değişim	
	Gemi	Yolcu	Gemi	Yolcu	Gemi	Yolcu
İstanbul	351	497	427	620	21.6	25
İzmir	142	357	300	504	111	41
Kuşadası	356	492	550	697	2.6	41.6
Toplam	849	1346	1277	1821	50.4	35.3

Dünya Turizminde ABD ve Avrupa'nın Payı Azalırken, Asya-Pasifikler'inki Artacak

Kısa adı UNWTO olan Birleşmiş Milletler (BM) Dünya Turizm Örgütü tarafından açıklanan son tahminlere göre, 2030 yılına kadar turist trafiği her yıl ortalama yüzde 3,3 oranında büyüyecek. Her yıl 40 milyonun üzerinde planlanan artışla 2030 yılına kadar 1,8 milyar ziyaretçi sayısına ulaşılacak.

Son 10 yılda, büyüme hızı olarak gelişen ekonomilerin destinasyonlarını geride bırakan gelişmekte olan ekonomilerin bu eğilimini koruyacağı belirtil-

irken, 2030 yılına kadar yılda yüzde 4,4 büyüme sağlanacak. Bu süreçte gelişen ekonomilerin turizmde yıllık büyüme hızı ise yüzde 2,2 olarak tahmin edildi.

Bu büyüme potansiyeli ile gelişmekte olan ülkelerin turizmdeki payı yüzde 47'den yüzde 57'ye kadar çıkacak.

Bölge ve alt bölge açısından en hızlı büyüme Asya ve Pasifikler'de olacak. Bölge, ziyaretçi trafiğini yıllık yüzde 5

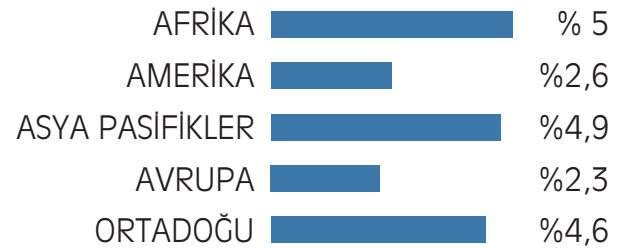
dolayında büyüme ile 2030 yılında 330 milyondan 535 milyona çıkaracak.

Dünya payları açısından da Asya ve Pasifikler yüzde 22'den yüzde 30'a çıkarırken, bu dönemde Avrupa'nın payı yüzde 50'lerden 40'lara inecek. Amerika bölgesinin payı da yüzde 16'dan yüzde 14'e düşecek.

• 2030'a Doğru Dünya Turizmi, Bölgelerin Pazar Payları Nedir Ne Olacak? (%)

Bölgeler	Gelişme	Pazar Payı	
	2010-2030	2010	2030
AFRİKA	5	5,3	7,4
AMERİKA	2,6	15,9	13,7
ASYA PASİFİKLER	4,9	21,7	29,6
AVRUPA	2,3	50,6	41,1
ORTADOĞU	4,6	6,5	8,2

2010 - 2030 Yılları Gelişme

• Ziyaretçi Trafikinde Artış Ve Kaynakları

	1990-2011 Ziyaretçi Artışı (Milyon)	2000-2011 Artıştaki Payı (%)	2000-2011 Ziyaretçi Artışı (Milyon)	2000-2011 Artıştaki Payı (%)
Avrupa'dan	265,80	48,45	127,80	41,28
Asya Pasifikler	156,60	28,55	101,40	32,75
Amerika'dan	62,70	11,43	31,20	10,08
Ortadoğu'dan	27,80	5,07	22,00	7,11
Afrika'dan	19,50	3,55	14,40	4,65
Belirsiz olanlar	16,20	2,95	12,80	4,13
Toplam	548,60	100,00	309,60	100,00

Kaynak: AKTOB / AR-GE

Almanya'da Acentelerin Sayıları Azalıyor Ciroları Yükseliyor

Almanya'da 2011'de seyahat acentelerinin sayısı azalırken elde ettikleri toplam ciro ise arttı.

2010'da Almanya genelinde 10.370 olan seyahat acentesi sayısı 130 azalarak 10 bin 240'a indi. Buna karşılık, se-

yahat acentelerinin 2010 yılında 20,49 milyar avro olan toplam cirosu ise yüzde 6,7'lik artışla 21,86 milyar avroya yükseldi.

Almanya'da en çok acenteye sahip olan grup, TUI'den sonra pazarın ikin-

ci büyüğü olan Rewe Touristik. Rewe'nin Almanya genelinde 2070 satış acentesi bulunuyor. TUI'nin acente sayısı ise 1306. Bu arada TKK adıyla güçbirliği ağı oluşturan yapıdaki seyahat acentesinin sayısı 4081.

• Almanya'da Seyahat Acentelerinin Sayısal Gelişimi

	2007	2008	2009	2010	2011
Klasik seyahat acentesi	3301	3192	2924	2732	2697
Firmalara yönelik satış yapanlar	939	951	849	801	791
Turistik seyahat satış acenteleri	7164	6903	6944	6837	6752
Bu grupta;					
IATA Acenteleri	3884	3320	3122	3133	3065
Alman Demiryolları (DB)Acenteleri	3243	3146	2890	2975	2961
Toplam	11.404	11.046	10.717	10.370	10.240

Kaynak: FWW

• Türkiye'de Kapanan Seyahat Acenteleri

Yıllar	Merkez	Şube	Toplam
2006	1	0	1
2009	73	0	73
2010	349	36	385
2011	215	47	262
2012 (*)	2	3	5
TOPLAM	566	160	726

(*)Ocak -Mart dönemi itibariyle

• Türkiye'deki Seyahat Acentesi Sayısı (*)

Yıllar	Acente Sayısı
2006	5.165
2007	5.184
2008	5.672
2009	5.751
2010	6.035
2011	6.344

(*)Şubeler Dahil

Turizmde Çalışan Yabancı Sayısı

En Çok İspanya'da En Az Türkiye'de

İspanya'da turizm sektörünün otel, seyahat acentesi, havayolu, bar ve restoranlar olmak üzere farklı kesimlerinde çalışan yabancı işçiler, ülkedeki toplam yabancıların yüzde 16'sını oluşturuyor. Buna göre yabancı işçilerin çalıştıkları

sektörlere göre dağılımında İspanya ilk sırada yer alıyor.

İspanya'yı birbirine yakın oranlarla Avusturya ve Yunanistan izliyor. İki ülkede turizm sektöründe çalışan yabancıların ülkedeki toplam yabancıya

oranı yüzde 12 düzeyinde.

Ülkede bulunan yabancı işçilerin çalıştıkları sektörler göre dağılımında Türkiye ise yüzde 4 ile en alt sırada yer alıyor.

• Turizmde Çalışan Yabancıların Toplam Yabancılar İçindeki Payı* (%)

İspanya	16,15
Avusturya	12,12
Yunanistan	12,07
İrlanda	11,70
Portekiz	10,54
ABD	10,50
İngiltere	9,18
Almanya	8,83
İtalya	8,80
Finlandiya	8,49
Belçika	8,21
İsviçre	7,72
Danimarka	7,51
İsveç	7,21
Fransa	6,97
Hollanda	6,79
Norveç	6,78
Lüksemburg	5,85
Macaristan	5,65
Çek Cum.	5,60
Türkiye	4,68

(*) Otel, bar ve restoranlar

Seyahat Endüstrisinin OECD Ülkelerindeki Payı Artıyor

Kısa adı OECD olan Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün yeni raporuna göre, uluslararası turizmde hareketlenme başladı. "OECD Turizm Trend ve Politikaları 2012" adıyla açıklanan rapor, 2010'da dünya çapında tercihlerin yüzde 66'sının OECD ülkelerine yapıldığını, AB tercihinin ise yüzde 50,2 seviyesinde kaldığına dikkat çekiyor.

2010'da dünyada tüm ülkelerin bir önceki yıldan yüzde 6,7'lik artışla toplamda 940 milyon turist çektiği görüşüne yer verilen raporda, en fazla artışın Asya Pasifik bölgesinde olduğu belirtiliyor. OECD ülkelerinin uluslararası turizm hareketlerindeki payı yüzde 4

artarken, Avro Bölgesi yüzde 2,7 artış kaydetti.

OECD ve AB ülkelerinin GSMH'sında yüzde 10'luk paya sahip olan turizmin, ekonomide önemli bir yeri olduğu belirtiliyor. "OECD Turizm Trend ve Politikaları 2012" raporu, AB ve OECD'den üye 51 ülkenin turizmdeki durumunu ortaya çıkardı.

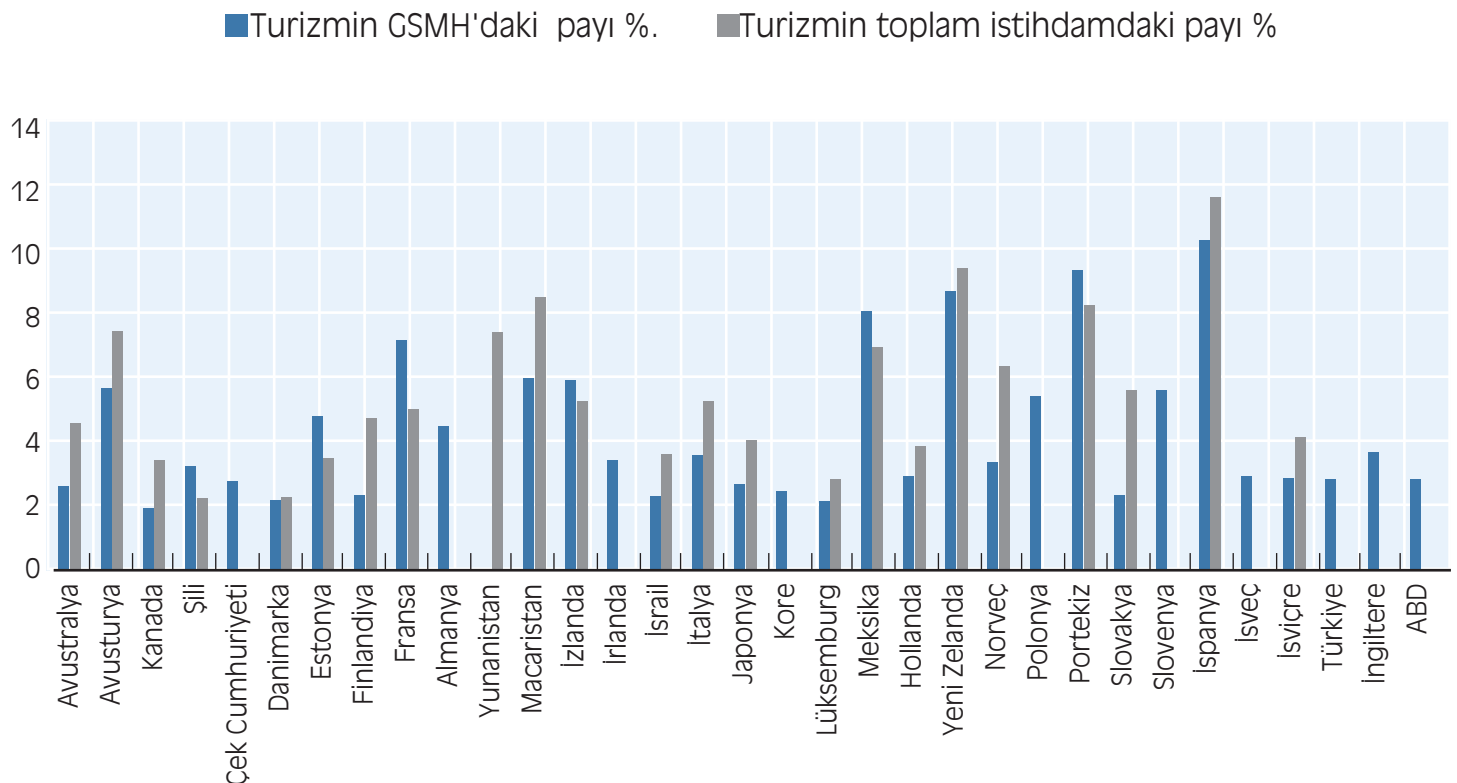
OECD Genel Sekreteri Yves Leterme, turizmin OECD üyesi ülkelerin istihdamında yüzde 5'i aşan payı olduğunu söylüyor. Bazı ülkelerde hâlâ turizmde yetişmiş, kalifiye elemana ihtiyaç olduğunu ifade eden Leterme, "Hükümetlerin bu konuyu gündemlerine alıp,

önderlik etmesi gerekiyor. Bu alanda çalışma, uzmanlık ve iş gücünü geliştirecek bir ulusal stratejinin belirlenmesi önemlidir" diyor.

2010 veya En Son Yıl İtibarıyla İstihdamın GSMH'daki Payı.

Ülkeler ; Avustralya, Avusturya, Kanada, Şili, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Finlandiya, Fransa, Almanya, Yunanistan, Macaristan, İzlanda, İrlanda, İsrail, İtalya, Japonya, Kore, Lüksemburg, Meksika, Hollanda, Yeni Zelanda, Norveç, Polonya, Portekiz, Slovakya, Slovenya, İspanya, İsveç, İsviçre, Türkiye, İngiltere, ABD.

• Turizmin OECD Ekonomisine Doğrudan Katkısı

En Çok Ziyaretçi Alan Ülke Olmasına Karşın Fransa'nın Payı Azalıyor

Ülkelerin çektikleri ziyaretçi sayısına göre dünya sıralamasındaki payları değişiyor.

2005 yılında 800 milyon dolayında olan dünya ziyaretçi trafiği, 2011 yılı tamamlandığında 980 milyona yaklaştı. Bu süreçte, gelişmiş ekonomilerin pazar payı düşerken, gelişmekte olan ülkelerinde ise artış görüldü. Bunun sonucunda ise sıralamalar da değişti.

Fransa, 2005'ten beri en çok ziyaretçi çeken ülke sıfatını elinde tutmasına karşın payı azalıyor. Buna karşılık Çin'in aldığı ziyaretçi sayısına paralel olarak en büyükler içindeki payı da hızla yükseliyor.

Dünya Turizm Örgütü (WTO) verilerine göre Fransa'nın 2005'te dünya turizminden aldığı pay yüzde 9,45 iken bu oran 2011'de 8,1'e geriledi.

Aynı dönemde İspanya ise 2. sıradan 4. sıraya geriledi. 2011'de İspanya'nın yerini ABD aldı.

Türkiye, çektığı ziyaretçi itibarıyla 10. sıradan 7. sıraya yükseldi.

2005 yılından bu yana en çok yabancı ziyaretçi çeken 10 ülke sıralamasında 4 destinasyonun yeri değişmedi. Bu ülkeler; birinci sırada yer alan Fransa ile 5, 6 ve 10'un sıralarda yer alan İtalya, İngiltere ve Avusturya oldu.

• En Çok Ziyaretçi Alan Ülkelerin Payları

2005 Sıralama	2011	Ülke	2005 Aldığı Pay (%)	2011
1	●	Fransa	9,45	8,01
3	▲	ABD	6,12	6,40
4	▲	Çin	5,83	5,87
2	▼	İspanya	6,96	5,78
5	●	İtalya	4,54	4,73
6	●	İngiltere	3,49	3,12
9	▲	Türkiye	2,52	2,99
8	●	Almanya	2,66	2,89
13	▲	Malezya	2,00	2,64
10	●	Avusturya	2,48	2,36
7	▼	Meksika	2,73	2,33

Almanya, En Çok Turist Gönderen ve En Çok Turizm Harcaması Yapan Ülke

Almanya, ülkesinden yurtdışına en çok turist gönderen ülke iken buna bağlı olarak turizm harcaması da en yüksek ülke.

Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre Almanya'nın 2011 yılı turizm harcaması 84,3 milyar dolar olarak gerçekleşti.

Turizm harcamalarında Almanya'yı ikinci sırada 79,1 milyar dolar ile Amerika izliyor.

Türkiye turizm harcaması en yüksek 25 ülke sıralamasına giremezken, Avusturya 10,5 milyar dolar ile son sırada yer aldı

Bu rakamlar kişi başına turizm harcamasını değil, ülkenin toplam turizm harcamasını ifade ediyor. Dolayısıyla kişi başı harcaması yüksek olduğu halde, örneğin İsviçre 12,5 milyar dolar ile 24. sırada yer alıyor.

• Turizm Harcaması En Yüksek 25 Ülke

Sıra	Ülke	Milyar (\$)
1	Almanya	84,3
2	ABD	79,1
3	Çin	72,6
4	İngiltere	50,6
5	Fransa	41,7
6	Kanada	33,0
7	Rusya	32,5
8	İtalya	28,8
9	Japonya	27,2
10	Avustralya	26,9
11	Belçika	22,3
12	Brezilya	21,3
13	Singapur	21,1
14	Hollanda	20,5
15	G.Kore	19,5
16	Hong Kong (Çin)	19,1
17	Suudi Arabistan	18,2
18	İspanya	17,3
19	Norveç	16,3
20	İsveç	15,8
22	Hindistan	13,7
24	İsviçre	12,5
25	Avusturya	10,5

Havayolu Trafiği İç Hatlarda % 10 Dış Hatlarda % 8 Arttı

İç hatlardaki hareketlenmeye bağlı olarak havayolu trafiği artıyor. Devlet Hava Meydanları İşletmesi (DHMI) verilerine göre yılın 7 aylık döneminde dış hat trafiği gelen ve giden yolcu itibariyle yüzde 8 artarken iç hatlardaki trafik yüzde 10 arttı. DHMI verilerine göre geçen yıl ocak-temmuz dönemini kapsayan 7 ayda iç ve dış hatlarda gelen ve giden toplam yolcu sayısı 65 milyon iken bu yılın aynı döneminde bu sayı 71 milyon olarak gerçekleşti. 71 milyonluk yolcu trafiğinin 32 milyonu İstanbul'un iki havaalanı Atatürk ve Sabiha Gökçen'den ,13 milyonu Antalya havaalanından gerçekleşti.

• 2012'de Turizmin Kazanan ve Kaybedenleri

Havalimanları	2011 YILI TEMMUZ SONU (Kesin Olmayan)			2012 YILI TEMMUZ SONU			2012 /2011 (%)		
	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam	İç Hat	Dış Hat	Toplam
Istanbul Atatürk	7.525.794	13.153.249	20.679.043	8.523.892	16.379.633	24.903.525	13	25	20
Ankara Esenboğa	4.111.501	805.620	4.917.121	4.465.327	862.837	5.328.164	9	7	8
İzmir Adnan Menderes	3.549.418	1.300.178	4.849.596	3.970.266	1.307.280	5.277.546	12	1	9
Antalya	2.573.879	11.116.155	13.690.034	2.763.398	10.557.650	13.321.048	7	-5	-3
Muğla Dalaman	367.413	1.583.281	1.950.694	434.923	1.520.838	1.955.761	18	-4	0
Muğla Milas-Bodrum	758.385	1.032.077	1.790.462	873.508	967.377	1.840.885	15	-6	3
Adana	1.516.082	340.544	1.856.626	1.817.054	371.539	2.188.593	20	9	18
Trabzon	1.252.709	53.206	1.305.915	1.336.633	43.129	1.379.762	7	-19	6
Isparta Süleyman Demirel	16.401	835	17.236	0	29.685	29.685	-100	3.455	72
Nevşehir Kapadokya	69.084	15.499	84.583	84.003	7.283	91.286	22	-53	8
Erzurum	460.493	11.715	472.208	466.877	11.125	478.002	1	-5	1
Gaziantep	654.621	76.749	731.370	731.038	92.650	823.688	12	21	13
Adıyaman	44.940	0	44.940	59.835	0	59.835	33		33
Ağrı	75.758	0	75.758	91.132	0	91.132	20		20
Balıkesir Merkez	1.978	0	1.978	6.879	0	6.879	248		248
Balıkesir Koca Seyit	31.510	1.262	32.772	25.501	0	25.501	-19	-100	-22
Batman	98.671	0	98.671	303.625	0	303.625	208		208
Bursa Yenisehir	40.205	32.565	72.770	34.840	17.143	51.983	-13	-47	-29
Çanakkale	40.429	0	40.429	30.758	40	30.798	-24		-24
Denizli Çardak	97.104	4.252	101.356	97.754	3.697	101.451	1	-13	0
Diyarbakır	984.394	11.009	995.403	691.851	7.318	699.169	-30	-34	-30
Elazığ	277.897	19.105	297.002	382.471	22.055	404.526	38	15	36
Erzincan	110.303	0	110.303	131.091	0	131.091	19		19
Gökçeada	391	0	391	630	0	630	61		61
Hatay	321.148	74.821	395.969	272.425	80.696	353.121	-15	8	-11
İğdır	0	0	0	4.004	0	4.004			
Kahramanmaraş	54.893	0	54.893	54.497	0	54.497	-1		-1
Kars	221.499	0	221.499	229.472	0	229.472	4		4
Kayseri	537.087	134.633	671.720	593.708	126.371	720.079	11	-6	7
Kocaeli Cengiz Topel	0	0	0	38.062	0	38.062			
Konya	305.519	44.857	350.376	333.556	46.806	380.362	9	4	9
Malatya	312.509	10.678	323.187	331.976	9.376	341.352	6	-12	6
Mardin	122.912	0	122.912	143.690	0	143.690	17		17
Merzifon	28.790	0	28.790	44.947	733	45.680	56		59
Muş	110.416	0	110.416	117.919	0	117.919	7		7
Samsun Çarşamba	612.231	52.409	664.640	687.151	45.444	732.595	12	-13	10
Siirt	17.295	0	17.295	18.315	0	18.315	6		6
Sinop	31.457	0	31.457	37.589	0	37.589	19		19
Sivas Nuri Demirağ	115.426	4.506	119.932	140.528	3.686	144.214	22	-18	20
Şanlıurfa GAP	130.687	2.334	133.021	174.185	8.766	182.951	33	276	38
Tekirdağ Çorlu	24.058	281	24.339	16.918	20	16.938	-30	-93	-30
Tokat	19.857	0	19.857	14.508	0	14.508	-27		-27
Uşak	12.286	0	12.286	0	0	0	-100		-100
Van Ferit Melen	600.073	1.774	601.847	593.512	494	594.006	-1	-72	-1
DHMI TOPLAMI	28.237.503	29.883.594	58.121.097	31.170.248	32.523.671	63.693.919	10,4	8,8	9,6
Istanbul Sabiha Gökçen	5.082.764	2.474.999	7.557.763	5.543.865	2.639.122	8.182.987	9	7	8
Eskişehir Anadolu	12.185	16.734	28.919	2.754	24.765	27.519	-77	48	-5
Zonguldak Çaycuma	160	10.620	10.780	0	12.842	12.842	-100	21	19
Antalya Gazipaşa	2.785	3.201	5.986	0	38.416	38.416	-100	1.100	542
TÜRKİYE GENELİ	33.335.397	32.389.148	65.724.545	36.716.867	35.238.816	71.955.683	10,1	8,8	9,5

Teşvik Belgesi Alan Projeler

Hazine Müsteşarlığı, yılın 5 aylık döneminde 87'si komple yeni yatırım olmak üzere yenileme ve genişletmeyi öngören proje için teşvik belgesi verdi. Teşvik belgesine bağlanan komple yeni yatırım projelerinin 28'i üç yıldız, 29'u 4 yıldızlı otel yapımını öngörüyor. Teşvik belgesine bağlanan komple yeni yatırımlar içinde 5 yıldızlı tesis sayısı 13 iken 13 adet de butik otel bulunuyor. İşte Ocak-Mayıs döneminde teşvik belgesine bağlanan projeler, illere göre alfabetik sırayla;

PROJESİ TEŞVİKE BAĞLANAN FİRMA	PROJENİN TÜRÜ	YATIRIMIN YERİ	TESİS TÜRÜ/SINIFI
ADANA PARK VADI TURİZM OTELCİLİK İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	.ADANA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
ŞİRİN ORGANİZASYON TANITIM KONAKLAMA TURİZM LTD. ŞTİ	.ADANA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
SÜRMEİ TURİZM TİCARET PAZARLAMA İŞLETME A.Ş.	.ADANA	.MODERNİZASYON	.5 YILDIZLI OTEL
TUR-IN PETROL MOTORLU ARAÇLAR TURİZM İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.	.ADANA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
ÜÇGÜL METAL ENERJİ TURİZM SAĞLIK TEKSTİL VE YATIRIM A.Ş.	.ADANA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ALİLA TERMAL TURİZM TİCARET A.Ş.	.AFYONKARAHİSAR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	5 YILDIZLI TERMAL OTEL
KIRKPINAR GIDA OTELCİLİK NAK. TURİZM İNŞ. TAAH LTD. ŞTİ.	.AFYONKARAHİSAR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
ORUÇOĞLU TARIM VE TUR. SAN. TİC. A.Ş.	.AFYONKARAHİSAR	.MODERNİZASYON	.5 YILDIZLI OTEL
ERER SAĞLIK VE EĞİTİM KURUMLARI İŞLETMECİLİĞİ A.Ş.	.ANKARA	.MODERNİZASYON	.TIBBİ HASTANE
VİVALDİ İNŞAAT PETROL OTELCİLİK TURİZM LTD. ŞTİ.	.ANKARA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ARAS İNŞ. TİC. TURİZM A.Ş.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
AYDIN ÜNLÜER TURİZM GIDA TİCARET VE SANAYİ A.Ş.	.ANTALYA	.TEVŞİ	.5 YILDIZLI OTEL
ÇETİN İNŞAAT TAAHHÜT İTHALAT İHRACAT TURİZM TİCARET A.Ş.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ERBERK TURİZM İŞLETMELERİ A.Ş.	.ANTALYA	.MODERNİZASYON	.5 YILDIZLI OTEL
GAYRET TURİZM SEYEHAT TAŞ. İNŞ. MAD. MÜH. KUY. VE TİC. LTD. ŞTİ.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
GÜNAYLAR OTEL İŞLETMELERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
HAKKI KANTARCI TURİZM TARIM VE TÜK. A.Ş.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
İC ANTBEL ANTALYA BELEK TURİZM YATIRIMLARI A.Ş.	.ANTALYA	.MODERNİZASYON	.5 YILDIZLI OTEL
KÖK TUR SEYAHAT TURİZM VE TİC. LTD. ŞTİ.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.ÖZEL BELGELİ
KORAY SARIKAYA EML. İNŞ. TURİZM İTH. İHR. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
MEVRE OTELCİLİK VE TURİZM A.Ş.	.ANTALYA	.MODERNİZASYON	.3 YILDIZLI OTEL
MİRAL TURİZM PET. SAN. VE TİC. A.Ş.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
ÖZKAR İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.	.ANTALYA	.MODERNİZASYON	.5 YILDIZLI OTEL
POLEN TURİZM YATIRIMLARI A.Ş.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
RAYMAR TURİZM OTELCİLİK TİCARET A.Ş.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
SENRA TURİZM İNŞAAT KUYUMCULUK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.2 YILDIZLI OTEL
SEYFE TURİZM A.Ş.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
TATKÖY TURİZM YATIRIMLARI VE TİCARET A.Ş.	.ANTALYA	.MODERNİZASYON	.5 YILDIZLI OTEL
TURMET YATIRIM ENERJİ İNŞAAT TURİZM TİC. LTD. ŞTİ.	.ANTALYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.2 YILDIZLI OTEL
ŞAHSAT SAHARA TURİZM HAYVANCILIK LTD. ŞTİ.	.ARTVİN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.OTEL
YILMAZLAR İNŞAAT TEKSTİL MADEN TURİZM PAZARLAMA A.Ş.	.ARTVİN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
BAZMER TURİZM VE OTELCİLİK İŞLETMELERİ A.Ş.	.AYDIN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
İNANNA TURİZM TİCARET LTD. ŞTİ.	.AYDIN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.OTEL
N-NURPA GIDA PAZARLAMA İNŞAAT NAKLİYE VE TİCARET LTD. ŞTİ.	.BİTLİS	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
REGİNA TERMAL OTELCİLİK VE TURİZM A.Ş.	.BURSA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL

PROJESİ TEŞVİKE BAĞLANAN FİRMA	PROJENİN TÜRÜ	YATIRIMIN YERİ	TESİS TÜRÜ/SINIFI
LAZKOY İNŞAAT TURİZM ULAŞIM GIDA TİCARET LTD. ŞTİ.	.ÇANAKKALE	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
AYGÖREN İNŞAAT TAAHHÜT SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	.DENİZLİ	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
KARABULUT TEKSTİL SAN. VE TİC.A.Ş.	.DENİZLİ	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
ÖZSAĞLAM TURİZM TAŞIMACILIK PETROL GIDA OTO.TİC LTD. ŞTİ.	.DENİZLİ	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
RAZİYE KILINÇASLAN	.DENİZLİ	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
DİES YAPI MÜHENDİSLİK TURİZM LİMİTED ŞİRKETİ	.DİYARBAKIR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
HAN-TUR PETROL TURİZM OTELCİLİK İNŞ.LTD. ŞTİ.	.DİYARBAKIR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.OTEL
TIGRİS TURİZM VE TİCARET A.Ş.	.DİYARBAKIR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
TUZCULAR YAPI EMLAK AKARYAKIT ÜRÜNLERİ İNŞ. LTD. ŞTİ.	.EDİRNE	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
DERVİŞOĞULLARI OTELCİLİK MÜHENDİSLİK İNŞ. A.Ş.	.ELAZIĞ	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
KAHRAMAN YAPI TURİZM SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	.GAZİANTEP	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
MEHMET BOZAN-PALMIYE YAPI İNŞAAT	.GAZİANTEP	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
AVCI ELEKTRONİK İLETİŞİM VE BİL. SIS. ÖZEL EĞT. LTD. ŞTİ.	.HATAY	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
DOK-PET PETROL ÜRÜNLERİ KERESTE VE AMBALAJ SANAYİ LTD. ŞTİ.	.HATAY	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
İHSAN ÖZER	.İĞDIR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
AKDAĞ TURİZM VE İNŞAAT SAN. VE TİC. A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ARTGE TURİZM OTELCİLİK TİCARET LTD. ŞTİ.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ASKOÇ OTOMOTİV TİC. A.Ş.	.İSTANBUL	.MODERNİZASYON	.3 YILDIZLI OTEL
BİLTAŞ İNŞAAT MADENCİLİK VE TİCARET A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
BY OTEL SULTANBEYLİ TURİZM YATIRIM İNŞAAT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
CENTUR TURİZM İNŞAAT KONAKLAMA ARAÇ KİRALAMA LTD. ŞTİ.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
DEMSA İÇ VE DIŞ TİCARET A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
FOKUS İNŞAAT VE TURİZM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
GCK GRUP TEKSTİL TURİZM İNŞAAT GIDA SAN. VE DIŞ TİC. A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.2 YILDIZLI OTEL
GENÇOĞLU GÜMÜSSUYU OTELCİLİK TUR. İNŞ. SAN. VE TİC. A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
KOMSAN GAYRİMENKUL GELİŞTİRME VE YATIRIM A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
MAKRO İNŞAAT TİCARET LTD. ŞTİ.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
MAKSEL ELEKTRONİK İTH. İHR.LTD ŞTİ	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
NUH BETON A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
NURUOSMANIYE TURİZM VE OTELCİLİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK
ÖZBEKGRUP TURİZM VE OTELCİLİK TİCARET A.Ş.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
SİRİUS EĞİTİM DANIŞMANLIK PLANLAMA İNŞAAT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	.İSTANBUL	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
SİTE TURİZM TİCARET İNŞAAT VE SAN. A.Ş.	.İSTANBUL	.MODERNİZASYON	.5 YILDIZLI OTEL
TOPALOĞLU TURİZM YATIRIM VE TİCARET A.Ş.	.İSTANBUL	.MODERNİZASYON	.4 YILDIZLI OTEL
DOĞAN METALURJİ MAKİNA VE İNŞ. TAAH.LTD. ŞTİ.	.İZMİR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
EMBAL PETROL TURİZM İNŞAAT GIDA SAN.TİC.LTD.ŞTİ.	.İZMİR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
EMSIAR TURİZM OTELCİLİK GAYRİMENKUL YAT. İNŞ LTD. ŞTİ.	.İZMİR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
NEV TURİZM İNŞAAT MADENCİLİK VE EMLAK PAZ. AŞ	.İZMİR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
ODEN İNŞAAT TURİZM VE TİC. A.Ş.	.İZMİR	.MODERNİZASYON	.OTEL
SEVKON GAYRİMENKUL GELİŞTİRME İNŞ. TURİZM A.Ş.	.İZMİR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
UYGUN HARİTA İMAR TAAHHÜT VE TİCARET LTD. ŞTİ.	.İZMİR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.ÖZEL KONAK.T

PROJESİ TEŞVİKE BAĞLANAN FİRMA	PROJENİN TÜRÜ	YATIRIMIN YERİ	TESİS TÜRÜ/SINIFI
HUDİYE İNŞAAT MÜTEAHHİTLİK MÜHENDİSLİK TURİZM LTD.ŞTİ.	.KAHRAMANMARAŞ	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ARSLAN OTELCİLİK TAAHHÜT YAPI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	.KAYSERİ	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
TEKTÜRK PETROL NAKLIYE İNŞAAT TURİZM LTD. ŞTİ	.KOCAELİ	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ADNANBEY TURİZM OTELCİLİK SAN. VE TİC.LTD. ŞTİ.	.KONYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
TURİTEKS TURİZM TEKSTİL İNŞAAT SAĞLIK OTOMOTİV. LTD.ŞTİ.	.MALATYA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ABDÜLGANI DEMİRCİ	.MARDİN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
ERTA ENERJİ HALKLA İLİŞKİLER TASARIM TURİZM A.Ş.	.MARDİN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
İSTANBUL YEDİTEPE TURİZM EĞİTİM SAĞLIK VE İNŞAAT TİC.A.Ş.	.MARDİN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
LEMAKS TURİZM ORGANİZASYON SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	.MARDİN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
AKDENİZ TURİZM İŞLETMECİLİK SAN. VE TİC. A.Ş.	.MERSİN	.MODERNİZASYON	.4 YILDIZLI OTEL
MERSİN PARK TURİZM A.Ş.	.MERSİN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
NEC-ER MÜHENDİSLİK İNŞAAT GIDA TEKSTİL TURİZM LTD. ŞTİ.	.MERSİN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
AGT GAYRİMENKUL YATIRIM VE TURİZM A.Ş.	.MUĞLA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ANB BODRUM TURİZM VE OTELCİLİK A.Ş.	.MUĞLA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
ANB TURİZM YATIRIM İNŞAAT VE TİCARET A.Ş.	.MUĞLA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.APART M
ANTALYA CONSULTING EMLAK İNŞ.TAAH.TEKSTİL TURİZM. LTD.ŞTİ.	.MUĞLA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
BEŞİK İNŞAAT TAAHHÜT TURİZM TİC. VE İTH. İHR. LTD. ŞTİ.	.MUĞLA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
DEPAR ELEKTRONİK BİLGİSAYAR GIDA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.	.MUĞLA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.OTEL
DOĞANTUR TURİZM EMLAK İNŞ. TAAH. SAN. VE TİC. A.Ş.	.MUĞLA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
FAROS TURİZM YATIRIMLARI İNŞAAT SAN. İTH.İHR.VE TİC. A.Ş.	.MUĞLA	.MODERNİZASYON	.3 YILDIZLI OTEL
GÜVERCİNLİK ENTERNASYONAL OTELCİLİK TURİZM İNŞAAT A.Ş.	.MUĞLA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
MAT-TUR TURİZM İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	.MUĞLA	.MODERNİZASYON	.4 YILDIZLI OTEL
ÖZYER TURİZM SAN. VE TİC.A.Ş.	.MUĞLA	.MODERNİZASYON	.3 YILDIZLI OTEL
YAPIPAR İNŞAAT SAN. VE TİC. LTD.ŞTİ.	.MUĞLA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
EDE PROFİL İNŞAAT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.	.NEVŞEHİR	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK
ORTA ANADOLU TURİZM İNŞAAT PAZARLAMA SANAYİ VE TİC. A.Ş.	.NEVŞEHİR	.MODERNİZASYON	.4 YILDIZLI OTEL
SUADA TARIM HAYV. İNŞ. TAAH. TURİZM SAN. LTD. ŞTİ.	.RİZE	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
SERRA OTEL TURİSTİK TESİSLERİ İNŞAAT AKARYAKIT . A.Ş.	.SAMSUN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
ABIDE PARK MAĞAZACILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.	.ŞANLIURFA	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.5 YILDIZLI OTEL
CEBECİLER OTOMOTİV İNŞAAT NAKLİYAT TURİZM VE TİCARET LTD. ŞTİ.	.TRABZON	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
ÖNDER TURİZM HİZMETLERİ İNŞAAT TAAHHÜT VE TİCARET A.Ş.	.TRABZON	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
TURKUAZ GIYIM SANAYİ KUYUMCULUK İNŞ.TURİZM TİC. LTD. ŞTİ.	.TRABZON	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
HAKAN AKDAĞ	.UŞAK	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
BERK İNŞAAT TAAHHÜT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	.VAN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.3 YILDIZLI OTEL
ER-BAN TURİZM OTELCİLİK İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.	.VAN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.OTEL
EVLİYA KEREMOĞLU- KEREMOĞLU PETROLÜ	.VAN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.4 YILDIZLI OTEL
MAHMUTOĞULLARI İNŞ.NAK.AKAR.TUR.GIDA OTO. LTD.ŞTİ.	.VAN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.OTEL
MİRAVA TURİZM İNŞAAT MAKİNA TARIM İTH. İHR. LTD. ŞTİ.	.VAN	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.BUTİK OTEL
SORGUN BÜYÜK TERMAL TURİZM SAN. VE TİC. A.Ş.	.YOZGAT	.KOMPLE YENİ YATIRIM	.TERMAL OTEL

17.Yıl
Emitt
DOĞU AKDENİZ ULUSLARARASI
TURİZM ve SEYAHAT FUARI

Turizm Dünyası Bu Fuarda

Bölgenin En Hızlı Gelişen Turizm Fuarı

17.Yıl
24 - 27 Ocak 2013
TÜYAP - İstanbul
TÜRKİYE

organizasyon

www.emittistanbul.com

11 Salonda, 65.000 m² Alanda,
60 Ülke ve Yüzlerce Turizm Merkezinden
4.500 Katılımcı

iş ortakları

TÜROFED
TÜRKİYE ODALAR BİRLİĞİ

TYD